

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จิราภรณ์ กุณสิทธิ์.(2541). การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยตัวแปรด้านการกำกับตนเองในการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ ทักษะคิดต่อวิชาคณิตศาสตร์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน กรุงเทพมหานคร .วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา ชั่งจิตติวิสุทธิ.(2529). การวิเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและสูงกว่าระดับความสามารถ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวาล แพรัตกุล .(2516) . เทคนิคการวัดผล .พิมพ์ครั้งที่ 5 . กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- จิตติพัฒน์ สงบกาย .(2533) . ผลของการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ทรงพล ภูมิพัฒน์.(2538) . จิตวิทยาสังคม.กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, คณะศิลปศาสตร์.
- ทวี ท่อแก้ว และอบรม สีนภิบาล. (2517) . จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- เทพโกศล มูลไธสง.(2532). สมการที่เหมาะสมในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรณง เกิดสุขคนธ์ . (2538) . “ คุณภาพของวิชาภาษาไทยในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ” . ใน หนังสือชุดความรู้ภาษาไทยเรื่อง การเรียนการสอนภาษาไทย : ปัญหาและแนวทางแก้ไข , หน้า 1 – 5 . กรุงเทพมหานคร : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ .
- ธีระพร อุวรรณโณ . (2529) . จิตวิทยาสังคม . โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัครศักดิ์ นมื่นจักร. (2522) . บรรยากาศของห้องเรียนกับการเรียนรู้ของนักเรียน. ข่าวสารวิจัยทางการศึกษา 2(มิถุนายน) : 10-13.

- นพมาศ ธีรเวคิน. (2539). จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปกาวดี แจ้งศิริ . (2527) . ผลของการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ปาจารย์ วัชชวัลคุ . (2526). อิทธิพลขององค์ประกอบด้านลักษณะของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางบ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีป จี๋นง . (2531) . การเปรียบเทียบผลของการเสริมแรงต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนและการเสริมแรงตนเองต่อผลการทดสอบย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาวัลย์ แพ้วานิชย์. (2543). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังทางปัญญาเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาเพ็ญ สุวรรณ. (2520) . ทัศนคติ : การจัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย . กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช .
- ประไพ วัฒนพงษ์ . (2525) . ปัญหาการวัดและการประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทรา . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ปิยวรรณ พันธุ์มงคล. (2542) . ผลของการใช้โปรแกรมการกำกับตนเองที่มีต่อการมีวินัยในตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 . (ฉบับเป็นกฎหมาย). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ.(2528). จิตวิทยาสังคมร่วมสมัย. โครงการตำราคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : สำนักพิมพ์สยามศึกษาจำกัด.
- พันธณีย์ วิทโคโต .(2538) . “การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ปัญหาและแนวทางแก้ไข”. ใน หนังสือชุดความรู้ภาษาไทยเรื่อง การเรียนการสอนภาษาไทย : ปัญหาและแนวทางแก้ไข , หน้า 1-9 . กรุงเทพมหานคร : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ .

- ไพบุลย์ อินทวิชชา.(2517). หลักและวิธีการวัดเจตคติ. กองวิจัยทางการศึกษา,
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- โยธิน ศันสนยุทธ์ และคณะ .(2533). จิตวิทยา . กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ .
- วิชัย วงศ์ใหญ่ .(2526) . "ความหมายของหลักสูตรและการสอน" . สารพัฒนาหลักสูตร
20 (พฤษภาคม) : 12 – 13 .
- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ .(2521) . หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 .
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. (2544) . หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.) .
- วิไล อาชวอาภรณ์ .(2531) . การเปรียบเทียบผลของการฝึกการประเมินตนเองกับผลของการใช้
แรงเสริมทางบวกที่มีต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 2 .วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- แวนด้า นอร์ธ และ โทนี บูชาน.(2541) . ใช้หัวใจ. แปลโดย ธัญญา ผลอนันต์ . กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ขวัญข้าว.
- ศรีสมร สอนจรรยา . (2525) . การศึกษาปัญหาการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521
ของครูชั้นประถมศึกษา อำเภอศรีสขนาลัย จังหวัดสุโขทัย . วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ .
- ศึกษาธิการ , กระทรวง. (2533) . หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พุทธศักราช 2533) . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา .
- สมาน ถาวรรัตนวนิช .(2541) . ผลของการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาที่มีต่อความคิดสร้าง
สรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ .(2526) . ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของผู้สมัครที่สอบผ่านข้อเขียนเพื่อเข้าศึกษาใน
คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย : ศึกษาเปรียบเทียบเชิงวิธีวัด
และผลที่วัดได้. วารสารการวิจัยทางการศึกษา.5 : (เมษายน-มิถุนายน).
- สมโภชน์ เจียมสุภาชาติ.(2541). ทฤษฎีและการปรับพฤติกรรม.พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ส. วาสนา ประवालพฤกษ์. (2524). ทัศนคติในแง่ของจิตวิทยา. วารสารวัดผลทางการศึกษา
3 (กันยายน - ธันวาคม).
- สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทร์มพรรย์ . (2538) . วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุธีรา นิมิตรนิวัฒน์ . (2537) . ผลของการฝึกตั้งเป้าหมายต่อความสนใจในกิจกรรมและผลสัมฤทธิ์
ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- สุพรรณิ สุวรรณจรัส.(2543). ผลของการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาที่มีต่อการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ ขวัญเมือง. (2522). วิธีสอนและการวัดผลวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษา. เอกสารการ
นิเทศการศึกษา ฉบับที่ 214. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- สุรีย์พร วัชชัย .(2538) . ผลของกลวิธีการเรียนรู้และการกำกับตนเองที่มีต่อความสามารถในการ
อ่านเข้าใจ ความภาษาอังกฤษ . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์และเอนกกุล กริแสง. (2522) . หลักการเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา .
โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก ,พิมพ์ครั้งที่ 4 . กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์พิษณุโลก .
- สำเริง บุญเรืองรัตน์.(2524). การวัดทัศนคติและความสนใจ. วารสารวัดผลทางการศึกษา
3 (กันยายน - ธันวาคม).
- อติวัฒน์ พรหมาสา. (2533) . ผลของการฝึกควบคุมตนเองที่มีต่อความถูกต้องในการทำแบบฝึกหัด
วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคะแนนจากแบบวัดไอเอเออาร์ต่างกัน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

ภาษาอังกฤษ

- Bandura ,A. (1986) . Social foundations of thought and action : A social cognitive theory.
Englewood Cliff, New Jersey : Prentice – Hall.
- Buzan , T., and Buzan , B. (1997) . The mind map book : Radiant thinking . London : BBC.
- Caroline ,L. M. (1997) . The mind mapping approach : A model and framework for
geodesic learning (Holistic). Dissertation Abstracts International. 22 : 59.
- Cormier , W. H. and Cormier , S. L. (1979) . “Interviewing , strategies for helpers :A guide
to assessment , treatment , and evaluation”. California : Books/Cole.

- David , Z.T. , and McPherson , M. D. (1989). Story map instruction :
A reading map for reading comprehension . The Reading Teacher .
43 : 232 – 245 .
- Galloway , J. S. (1984) . “ A comparison of the effectiveness of two reading study
techniques : The SQ3R and the H.M. study skill program level mapping
technique ” . Dissertation Abstracts International .44 : 722 A
- Greiner , J. M. , and Karoly , P. (1976) . Effects of self – control training on study
activity and academic performance : An analysis of self – monitoring , self-
reward , and systematic – planing components . Journal of Counseling
Psychology 23 : 495 – 502 .
- Hilgard , E.R. (1962) . Introduction to psychology. 3rd ed. New York ; Harcourt , Brace
And World .
- Kenfer , F.H. (1980) . Self – management methods. In Frederick H. Kenfer and A.P.
Goldstein (Eds.) , Help People Change , pp. 334-389. New York : Pergamon
Press.
- McClain , A. (1986) . Improving lectures : Challenge both sides of the brain .
The National Conference of the Association of Optometric Contact Lens
Educators . :150 – 164 .
- Nelson , R.O. (1977) . Assessment and therapeutic functions of self – monitoring : In
Michel Hersen , Richard M. Eisler and Peter M. Miller , Progress in
Behavior Modification . New York.
- Newcomb , T.M. (1954) . Social psychology . New York : the Dryden Press.
- Paterson , C.C. (1996) . Self – regulated learning and academic achievement of
senior biology students . [CD-ROM] . Abstract from : ProQuest File : Dissertation
Abstract International .
- Pintrich , P.R. ; and De - Groot , E.V. (1990). Motivational and self – regulated learning
components of classroom academic performance. Journal of Educational
Psychology . 82 : 33-40.
- Rand , A. (1967) . Introduction to objectivist epistemology. New York : The objectivist.
- Reutzel , D. R. (1985). “ Story maps Improve comprehension. ” The Reading Teacher.
38 : 401 – 404 .

- Rosenbaum, M.S. , and Drabman , R.S. (1979) . Self – control in the classroom : A review and critique. Journal of Applied Behavior Analysis 12 : 467-485.
- Seabaugh , G.O. (1986) . A self-regulation skill package and delivery system designed to increase academic productivity of learning disabled (LD) and nonlearning disabled (NLD) adolescents . Dissertation Abstracts International 48 :298 A .
- Sherif ,C. and Sherif , M. (1969) . Social psychology . New York : Harper & Row Publishers.
- Staudt , L.E. (1995) . Self – regulated learning strategies : Their relation to academic and self – efficacy in Chemistry and English [CD – ROM] . ProQuest- Dissertation Abstracts : MAI 34/06
- Stephen , S.(1996) . Self – efficacy _learning strategies of International students : A study of high and low achievers . College Student Journal 30 : 329-336.
- Steyn, T. and Boer , A .L. (1998) . Mind mapping as a study tool for underprepared students in Mathematics and Science . South African Journal of Ethnology . 21 : 125-131 .
- Thoresen , C.E. , and Mahoney, M.J. (1974) . Behavioral self – control . New York : Holt, Rinfhart, and Winston .
- Thurstone , L.L.(1967). Attitude theory and measurement . New York : John Wiley & Sons.
- Triandis , H.C. (1971) . Attitude and Attitude Change. New York: John Wiley and Sons.
- Tysinger , J.W. (1986) . “Goal-setting by adults in self – directed learning” . Dissertation Abstracts International . 46 : 2892 –A.
- Williams, K.B.(1996) . The effects of background characteristics social support, and the self – concept on the academic achievement of African – American, Americanindian , Hispanic , and Asian – American doctoral student (Native American) [CD – ROM] . Abstract From : ProQuest File : Dissertation Absertation Abstracts Items : 97009885.

Wycoff , J. (1991) . Mindmapping : Your personal guide to exploring creativity and Problem – solving . New York : Berkley Books.

Zimbardo , P.G. (1979) . Psychology and Life . 10th ed . Illinois : Scott , Foresman and Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)

สูตรที่ใช้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

โดยที่

$$\bar{X} = \text{คะแนนเฉลี่ย}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทุกคน}$$

$$n = \text{จำนวนคนทั้งหมด}$$

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สูตรที่ใช้

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

โดยที่

$$\text{S.D.} = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$\sum X^2 = \text{ผลรวมกำลังสองของคะแนนของแต่ละคน}$$

$$(\sum X)^2 = \text{ผลรวมของคะแนนของทุกคนยกกำลังสอง}$$

$$n = \text{จำนวนคนทั้งหมด}$$

3. การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t-test dependent)

สูตรที่ใช้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

โดยที่

$$D = \text{ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่}$$

$$\sum D = \text{ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่}$$

$$n = \text{จำนวนคู่}$$

4. การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t-test independent)

$$\text{สูตรที่ใช้ } t' = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$\text{หรือ } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{Sp^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$\text{เมื่อ } Sp^2 = \frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

โดยที่	\bar{X}_1	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนของนักเรียนกลุ่มควบคุม
	\bar{X}_2	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนของนักเรียนกลุ่มทดลอง
	n_1	=	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
	n_2	=	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
	S_1^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของนักเรียนในกลุ่มควบคุม
	S_2^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของนักเรียนในกลุ่มทดลอง
	Sp^2	=	ความแปรปรวนร่วมกันของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

5. การคำนวณค่าความเที่ยงของแบบสอบโดยสูตร Kuder – Richardson 20 หรือ KR-20

$$\text{สูตรที่ใช้ } r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum p_i q_i}{S_t^2} \right\}$$

โดยที่	r_{tt}	=	ค่าความเที่ยงของแบบสอบ
	n	=	จำนวนข้อสอบ
	p	=	สัดส่วนของนักเรียนที่ทำข้อนั้นถูก
	q	=	สัดส่วนของนักเรียนที่ทำข้อนั้นผิดหรือคือ $1 - p$
	S_t^2	=	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบทั้งฉบับ

6. การคำนวณค่าความเที่ยงด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Crobach's Coefficient)

$$\text{สูตรที่ใช้} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right\}$$

โดยที่	α	=	สัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายในของครอนบาค
	n	=	จำนวนข้อสอบทั้งหมด
	S_i^2	=	ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ
	S_x^2	=	ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด

7. การคำนวณค่าระดับความยาก (Difficult Level)

$$\text{สูตรที่ใช้} \quad P = \frac{R}{N} \times 100$$

โดยที่	P	=	ค่าระดับความยาก
	R	=	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในข้อนั้น
	N	=	จำนวนคนทั้งหมด

8. การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination Power)

$$\text{สูตรที่ใช้} \quad D = \frac{R_H - R_L}{N/2}$$

โดยที่	D	=	ดัชนีอำนาจจำแนก
	R_H	=	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มคะแนนสูง
	R_L	=	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มคะแนนต่ำ
	N	=	จำนวนคนทั้งหมด

9. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance)

$$\text{สูตรที่ใช้ } F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

คำนวณค่าต่าง ๆ ดังนี้

$$MS_b = SS_b / K - 1$$

$$MS_w = SS / N - K$$

$$SS_b = \frac{a^2}{n_A} + \frac{b^2}{n_B} + \frac{c^2}{n_C} + \dots - \frac{T^2}{N}$$

$$SS_w = SS_t - SS_b$$

$$SS_t = \sum X^2_{A1} + \sum X^2_{B1} + \sum X^2_{C1} + \dots - \frac{T^2}{N}$$

แหล่งความแปรปรวน (Source)	ขั้นของความเป็นอิสระ (df)	ผลบวกของ (SS)	ความแปรปรวน (MS = SS/df)	F
ระหว่างกลุ่ม (between group)	K - 1	SS _b	MS _b	$F = \frac{MS_b}{MS_w}$
ภายในกลุ่ม (within group)	N - K	SS _w	MS _w	
ทั้งหมด (total)	N - 1	SS _t		

โดยที่	F	=	อัตราส่วนความแปรปรวนของพีชเชอร์
	MS_b	=	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	=	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนภายในกลุ่ม
	SS_b	=	ผลบวกของกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มจากค่าเฉลี่ย
	SS_w	=	ผลบวกของกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนภายในกลุ่มเป็นส่วนที่เหลือหรือ ความคลาดเคลื่อน
	SS_t	=	ผลบวกของกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนของคะแนนแต่ละคนจากค่าเฉลี่ย
	T	=	คะแนนรวมของทุกกลุ่มที่นำมาเปรียบเทียบได้จาก $a + b + c + \dots = T$
	K	=	จำนวนกลุ่มที่เปรียบเทียบกัน
	N	=	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
	n_A, n_B, n_C, \dots	=	แทนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่ม A, B, C,

10. การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของตุกี (Tukey's HSD test)

สูตรที่ใช้
$$HSD = q_{(\alpha, df)} \sqrt{\frac{MS_E}{n}}$$

โดยที่	HSD	=	ค่าวิกฤตของ Tukey
	q	=	ค่าที่เปิดได้จากตาราง studentized range statistic (โดยที่ $r = k$, $df = N - K$ เมื่อ K คือจำนวนกลุ่มตัวอย่าง N คือจำนวนคนทั้งหมดที่นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง)
	MS_E	=	ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนที่ได้มาจากตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

(สูตรนี้ใช้กับกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่มีจำนวนเท่ากัน คือ $n_1 = n_2 = n_3 = \dots = n_k = n$)

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. อาจารย์ ปราวรณา แจ่มอ่วม
ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 (ภาษาไทย)
โรงเรียนหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์
2. อาจารย์ กมลวรรณ อิงชนร
ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 6 (ภาษาไทย)
โรงเรียนหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์
3. อาจารย์ ยุพาภรณ์ รุ่งจำรัส
ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 (ภาษาไทย)
โรงเรียนเพชรละคร จังหวัดเพชรบูรณ์
4. อาจารย์ สุจิต อินวงศ์
ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 (จิตวิทยาการศึกษา)
โรงเรียนวังชมภูวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์
5. อาจารย์ สيناพร คำน่าน
ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 5 (จิตวิทยาการศึกษา)
โรงเรียนหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) เป็นรายข้อ
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย

ตารางที่ 19 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความยาก (P) และอำนาจจำแนก (R) เป็นรายข้อของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อที่	ระดับ ความยาก (P)	อำนาจ จำแนก (D)	ข้อ ที่	ระดับ ความยาก (P)	อำนาจ จำแนก (D)	ข้อ ที่	ระดับ ความยาก (P)	อำนาจ จำแนก (D)
1	.778	.269	31	.757	.576	61	.421	.307
2	.610	.346	#32	.631	.192	62	.410	.461
#3	.400	-.038	33	.642	.461	#63	.136	-.038
4	.347	.230	#34	.463	.115	64	.452	.307
5	.547	.230	35	.557	.269	65	.378	.384
6	.631	.269	36	.568	.461	66	.463	.538
#7	.136	.115	#37	.747	.153	67	.315	.346
#8	.315	0	#38	.273	0	68	.442	.346
9	.284	.346	#39	.473	.192	69	.463	.230
10	.747	.346	40	.368	.269	70	.389	.461
11	.473	.384	#41	.515	.153	71	.621	.269
12	.515	.461	42	.536	.500	72	.642	.307
13	.526	.346	#43	.757	.192	73	.631	.346
#14	.200	-.038	#44	.789	.153	74	.705	.346
15	.484	.346	45	.642	.615	75	.652	.576
16	.284	.269	#46	.578	.153	76	.631	.461
17	.673	.307	#47	.484	.192	77	.768	.576
#18	.189	-.076	48	.578	.538	78	.494	.538
#19	.800	.115	#49	.642	.153	79	.284	.500
20	.631	.269	50	.589	.423	80	.673	.384
#21	.178	.115	#51	.273	.038	81	.389	.538
#22	.505	.192	52	.536	.538	82	.536	.807
23	.600	.269	53	.442	.346	83	.515	.807
24	.484	.307	54	.484	.346	#84	.094	-.115
#25	.684	.038	55	.284	.269	85	.494	.730

ตารางที่ 19 (ต่อ) แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความยาก (P) และอำนาจจำแนก (R) เป็นรายข้อ
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อ ที่	ระดับ ความยาก (P)	อำนาจ จำแนก (D)	ข้อ ที่	ระดับ ความยาก (P)	อำนาจ จำแนก (D)	ข้อ ที่	ระดับ ความยาก (P)	อำนาจ จำแนก (D)
26	.242	.269	56	.442	.269	#86	.168	-.076
#27	.600	.153	57	.368	.269	87	.336	.307
#28	.600	-.038	#58	.200	-.076	#88	.210	-.115
#29	.326	.192	59	.273	.461	89	.473	.500
30	.642	.307	#60	.210	-.115	90	.273	.346

หมายเหตุ แสดงเครื่องหมาย # ข้างหน้าข้อที่ไม่ตรงกับเกณฑ์ในการคัดเลือกและตัดข้อดังกล่าวออก
จากแบบทดสอบ

ภาคผนวก ง

เครื่องมือในการวิจัย

1. แผนการสอน
2. แบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทย
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย
4. แบบสอบวัดทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย
5. แบบสำรวจตัวเสริมแรง
6. แบบบันทึกการกำกับตนเอง
7. แบบบันทึกการเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง
8. ชุดกิจกรรมการฝึกเทคนิคแผนผังทางปัญญา

ตัวอย่างแผนการสอน
กลุ่มทดลองที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา

แผนการสอนที่ ๑

เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร – การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว เวลา ๑ คาบ
วิชา ท ๑๐๑ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๔
สอนวันที่..... ผู้สอน.....

๑. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันเพราะจะทำให้เกิดความรู้ ความคิดและจินตนาการระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร การอ่านออกเสียงร้อยแก้วอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การอ่านอย่างคล่องแคล่วและถูกต้องตามอักขรวิธี

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

๒.๑ จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถอ่านร้อยแก้วได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วชัดเจนตามหลักการอ่าน

๒.๒ จุดประสงค์นำทาง

๑. บอกหลักการอ่านร้อยแก้วได้
๒. อ่านร้อยแก้วได้

๓. เนื้อหาสาระ (รายละเอียดเป็นใบความรู้แนบท้ายแผน)

๑. ความหมายของการอ่านออกเสียง
๒. หลักทั่วไปในการอ่านออกเสียง
๓. ประเภทของการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๔. หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๕. เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร จากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม ๑ หน้า ๕ - ๗

๔. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ให้นักเรียนฟังตัวอย่างการอ่านร้อยแก้วจากแถบบันทึกเสียง แล้วให้สังเกตวิธีการอ่าน (ตัวอย่างข้อความร้อยแก้ว “เจ้าพระยาที่รัก” และ “กึ่งมัลลิกา” แนบท้ายแผน)

ขั้นตอนดำเนินการสอน

๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๔ คน อ่านบทร้อยแก้วข้างต้นผลัดกันฟังภายในกลุ่ม โดยเปรียบเทียบกับការอ่านของวิทยากรจากแถบบันทึกเสียง และให้ร่วมกันวิจารณ์ในด้านความไพเราะ ความถูกต้อง และความคล่องแคล่ว

๓. ครูแจกเอกสารใบความรู้เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้วให้นักเรียนอ่านในใจและให้ซักถามเพิ่มเติม

๔. ให้นักเรียนกลุ่มเดิมฝึกอ่านออกเสียงร้อยแก้ว จากเรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร โดยให้ผลัดกันอ่านคนละประมาณ ๗ บรรทัด โดยให้เพื่อนที่ฟังให้คะแนนตามแบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๕. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนที่อ่านดีที่สุดมาอ่านออกเสียงร้อยแก้วหน้าห้องเรียน

๖. ครูร่วมกับนักเรียนดี - ชม ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

๗. ให้นักเรียนแต่ละคนสรุปหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว โดยการวางแผนผังทางปัญญาลงในกระดาษที่ครูแจกให้

๕. สื่อการเรียนการสอน

๑. แถบบันทึกเสียงการอ่านร้อยแก้ว
๒. ใบความรู้เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ตามเอกสารหมายเลข ๒
๓. ตัวอย่างข้อความร้อยแก้ว “ เจ้าพระยาที่รัก ” และกึ่งมัลลิกา”ตามเอกสารหมายเลข ๓
๔. หนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร หน้า ๕ - ๗
๕. อุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษ A4 ปากกาเมจิก และดินสอสี

๖. การวัดผลและประเมินผล

๖.๑ วัดตามจุดประสงค์

๑. บอกหลักการอ่านร้อยแก้วได้
๒. อ่านร้อยแก้วได้

๖.๒ วิธีการวัด

๑. สังเกตจากการทำกิจกรรมรายบุคคล
๒. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
๓. สังเกตการอภิปรายซักถาม
๔. ตรวจงาน

๖.๓ เครื่องมือวัด

- แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ตามเอกสารหมายเลข ๑
- แบบทดสอบ

๖.๔ เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	๑๙ - ๒๐	ดีมาก
คะแนน	๑๖ - ๑๘	ดี
คะแนน	๑๓ - ๑๕	ปานกลาง
คะแนน	๑๐ - ๑๒	พอใช้
คะแนน	๑๐	ต้องปรับปรุง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

-

๘. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตรวจสอบ/ นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบบันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการสอนที่ ๑

เอกสารหมายเลข ๑

แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

รายชื่อ	ความชัดเจนของเสียง ๕	อักขรวิธีถูกต้อง ๕	การแบ่งวรรคตอน ๕	การใช้น้ำเสียงเหมาะสม ๕	รวม ๒๐

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แผนการสอนที่ ๑

เอกสารหมายเลข ๒

ใบความรู้

วิชา ท ๑๐๑ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

เวลา ๑ คาบ

ความหมาย

การอ่านออกเสียง คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำ และเครื่องหมายต่างๆ ที่เขียนไว้ ออกมาให้ถูกต้อง ชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ฟัง ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญ

ในการอ่านออกเสียง ผู้อ่านต้องคำนึงว่ากำลังอ่านให้ผู้อื่นฟัง การอ่านของตนสามารถสื่อสารแก่ผู้ฟังได้ตรงตามที่ต้องการหรือไม่ การอ่านออกเสียงจึงไม่ใช่การถ่ายทอดถ้อยคำหรือว่าตามตัวหนังสือเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงสารเดิมทั้งหมด ซึ่งสารเดิมหรือข้อความที่อ่านจะประกอบด้วยข้อความสำคัญ ๓ ส่วน คือ

๑. ถ้อยคำ
๒. เรื่องราว
๓. บรรยากาศ

ผู้อ่านต้องพยายามรักษาสารเดิมไว้ให้สมบูรณ์ที่สุด ให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจและ อรรถรสตรงตามที่ต้องการ

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หมายถึง การอ่านถ้อยคำที่มีผู้เรียบเรียง หรือประพันธ์ไว้ โดยการเปล่งเสียง และวางจังหวะเสียงให้เป็นไปตามความนิยม เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ควรคำนึงถึงความถูกต้อง ดังนี้

ชัดเจน ถูกต้อง คล่องแคล่ว ฟังแล้วเกิดภาพพจน์ ได้รส ได้อารมณ์

หลักทั่วไปในการอ่านออกเสียง

๑. ความชัดเจน ออกเสียงได้ชัดถ้อยชัดคำทั้งสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ คำควบกล้ำ และอ่านให้ชัดเจนได้ยินทั่วถึง ไม่ดังหรือค่อยเกินไป

๒. ความถูกต้อง ผู้อ่านสามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธีของไทย หรือของภาษาอื่นที่ไทยนำมาใช้ รวมทั้งการอ่านถูกต้องตามความนิยมด้วย ซึ่งผู้อ่านจะต้องศึกษาหลักการอ่านที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ เมื่อสงสัยคำอ่านคำใด ก็ให้ยึดพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นหลัก

๓. ความคล่องแคล่ว ความคล่องแคล่วในการอ่านออกเสียงได้ต่อเนื่อง ไม่ติดขัดหรือเสียจังหวะ ความคล่องแคล่วนี้จะเกิดจากการได้ฝึกฝนบ่อย ๆ และสม่ำเสมอจนเกิดทักษะในการอ่านก็จะเกิดความคล่องแคล่วในการอ่านได้

๔. การเว้นจังหวะวรรคตอน เป็นสิ่งสำคัญในการอ่านออกเสียง เพราะถ้าผู้อ่านเว้นจังหวะหรือวรรคตอนผิดที่ ก็จะทำให้ความหมายผิดไป ผู้ฟังเข้าใจความหมายคลาดเคลื่อนผิดไปจากความหมายที่แท้จริงได้ ผู้อ่านจึงควรทำความเข้าใจข้อความให้ดีก่อนว่า ควรเว้นวรรคตอนที่ไหนอย่างไร ประเภทของการอ่านออกเสียง

การอ่านออกเสียงแบ่งตามข้อความที่อ่านได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๒. การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๑. การอ่านควรศึกษาเรื่องที่อ่านให้เข้าใจแจ่มแจ้งเสียก่อน โดยเข้าใจทั้งสาระสำคัญของเรื่องและข้อความทุกข้อความ เพื่อจะแบ่งวรรคตอนในการอ่านได้อย่างเหมาะสม

๒. เมื่อเริ่มอ่าน ควรอ่านด้วยอัตราความเร็วพอดี ไม่เร็วหรือช้าเกินไป

๓. ผู้อ่านควรแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง รู้จักแบ่งข้อความหรือประโยคยาวๆ ให้เป็นตอนสั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้มีช่องเว้นระยะหายใจ

๔. เวลาอ่านควรพยายามให้เป็นเสียงพูด ตอนใดสำคัญควรเน้น ซึ่งอาจทำได้โดยอ่านให้ดังกว่าเดิม และช้าลงเล็กน้อย แต่ไม่ควรทำจนไม่เป็นธรรมชาติ

๕. อ่านให้ดังพอที่จะได้ยินทั่วกัน

๖. อ่านให้คล่องและชัดถ้อยชัดคำ

๗. รู้จักวิธีอ่านตามประเภทของเรื่อง การอ่านเรื่องที่ให้ข้อเท็จจริงทั่ว ๆ ไป เราอ่านอย่างธรรมดาให้ชัดเจน การอ่านเรื่องที่ต้องใช้อารมณ์ต้องรู้จักใส่อารมณ์ให้เหมาะสมกับเรื่องนั้นๆ การเปลี่ยนเสียงหรืออารมณ์ให้เป็นไปตามลีลาของเรื่องเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเรื่องประเภทที่ต้องการความรู้สึกและให้เห็นภาพ การอ่านแบบใส่อารมณ์จึงเป็นวิธีที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าถึงจุดมุ่งหมายของเรื่องได้ดี

๘. ผู้อ่านควรปรับสีหน้าให้เป็นปกติ มีอาการอันเป็นธรรมชาติและควรพยายามละสายตาจากข้อความของผู้ฟังบ้าง การมองผู้ฟังจะทำให้ผู้ฟังกับผู้อ่านมีความสัมพันธ์กัน

๙. ผู้อ่านไม่ยกหนังสือหรือเอกสารที่อ่านบังหน้าตนเอง

๑๐. ผู้อ่านต้องนึกถึงหน้าที่ของตน คืออ่านให้ผู้ฟังฟัง คอยสังเกตสีหน้าผู้ฟังว่าเข้าใจแล้วหรือยังจนอยู่ ถ้ารู้สึกว่าคุณฟังตามไม่ทัน ต้องลดความเร็วในการอ่านลงบ้าง

ตัวอย่างข้อความร้อยแก้ว

เจ้าพระยาที่รัก

แม่น้ำเจ้าพระยา คือสายธารแห่งชีวิตคนไทย หากเจ้าพระยาเปรียบดังร่างกายของเรา สายน้ำนี้ก็เปรียบประหนึ่งเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงร่างกายให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข สมบูรณ์ และสวยงามแจ่มใส ชีวิตคนไทยผูกพันอยู่กับสายน้ำแห่งเจ้าพระยาอย่างที่จะขาดเสียมิได้ เราทุกคนปรารถนาจะเห็นลำน้ำเจ้าพระยา มีน้ำเปี่ยมฝั่งที่ใสสะอาดตลอดเวลา มีความงดงามตามธรรมชาติ เมื่อเฝ้ามองดู เพราะว่า แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นที่รักของเรา เจ้าพระยาที่รัก เรายกเจ้าพระยา

(จาก “เจ้าพระยาที่รัก “ หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ)

กิ่งมัลลิกา

คุณมัลลิกาเดินเรื่อย ๆ จากตัวตึกตรงไปยังประตูเหล็กหน้าบ้าน แสงตะวันกำลังลับลาลง นกบางตัวโฉบลงมาจับกิ่งไม้ ต้นไม้ยังคงหนาแน่น ทั้งไม้ยืนต้น ไม้ดอก ไม้ประดับ แม้ว่าจุดอ่อนของบ้าน คือความครึ้มและพุ่มพง แต่ทำอย่างไรได้เธอกับต้นไม้เหมือนเป็นชีวิตของกันและกัน เช่นเดียวกับเธอและลูก ๆ หลาน ๆ นั้นเอง

(กิ่งมัลลิกา กฤษณา อโศกสิน)

ตัวอย่างแผนการสอน
กลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้การฝึกการกำกับตนเอง

แผนการสอนที่ ๑

เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร – การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว เวลา ๑ คาบ
วิชา ท ๑๐๑ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๔
สอนวันที่..... ผู้สอน.....

๑. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวัน เพราะจะทำให้เกิดความรู้ ความคิดและจินตนาการระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร การอ่านออกเสียงร้อยแก้วอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การอ่านอย่างคล่องแคล่วและถูกต้องตามอักขรวิธี

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

๒.๑ จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถอ่านร้อยแก้วได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วชัดเจนตามหลักการอ่าน

๒.๒ จุดประสงค์นำทาง

๑. บอกหลักการอ่านร้อยแก้วได้
๒. อ่านร้อยแก้วได้

๓. เนื้อหาสาระ (รายละเอียดเป็นใบความรู้แนบท้ายแผน)

๑. ความหมายของการอ่านออกเสียง
๒. หลักทั่วไปในการอ่านออกเสียง
๓. ประเภทของการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๔. หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๕. เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร จากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม ๑ หน้า ๕ - ๗

๔. กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นก่อนดำเนินกิจกรรม

๑. ครูแจกแบบบันทึกการกำกับตนเองให้นักเรียนแต่ละคน โดยให้นักเรียนกำหนดเกณฑ์หรือตั้งเป้าหมายด้วยตนเองด้วยการกำหนดคะแนนความถูกต้องในการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทย เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร – การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ของตนว่าจะได้คะแนนเท่าใด ในช่องแบบบันทึกการตั้งเป้าหมาย

ขั้นดำเนินการกิจกรรม

๒. ให้นักเรียนฟังตัวอย่างการอ่านร้อยแก้วจากแถบบันทึกเสียง หรือครูอ่านให้ฟังและสังเกตวิธีการอ่าน (ตัวอย่างข้อความร้อยแก้ว “เจ้าพระยาที่รัก” และ “กิ่งมัลลิกา” แนบท้ายแผน)
๓. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๑๐ คน อ่านบทร้อยแก้วข้างต้น ผลัดกันฟังภายในกลุ่ม โดยเปรียบเทียบกับกรอ่านของวิทยากรจากแถบบันทึกเสียง และให้ร่วมกันวิจารณ์ในด้านความไพเราะ ความถูกต้อง และความคล่องแคล่ว
๔. ครูแจกเอกสารใบความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้วให้นักเรียนอ่านในใจและให้ซักถามเพิ่มเติม
๕. ให้นักเรียนกลุ่มเดิมฝึกอ่านออกเสียงร้อยแก้ว จากเรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร โดยให้ผลัดกันอ่านทีละคน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาอ่านออกเสียงร้อยแก้วหน้าห้องเรียน
๖. ครูประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้วของนักเรียนตามแบบประเมินและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง
๗. ให้นักเรียนแต่ละคนสรุปหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้วลงในสมุด

ขั้นหลังดำเนินการกิจกรรม

๘. นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยวิชา ภาษาไทย เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร – การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๙. ครูแจกกระดาษเฉลยให้นักเรียนแต่ละคน และให้นักเรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจและให้คะแนน จากนั้นนักเรียนบันทึกคะแนนที่ตนเองได้จากการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทยในช่องแบบบันทึกคะแนน
๑๐. ครูให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมของตนเอง โดยเปรียบเทียบคะแนนที่ทำได้จากการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทยกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่าตนเองทำได้สูงกว่า เท่ากับหรือต่ำกว่า เป้าหมายโดยให้ใส่เครื่องหมายถูกลงในช่องใดช่องหนึ่งตามผลที่ได้ ในช่องแบบบันทึกการประเมินตนเอง
๑๑. การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ถ้านักเรียนได้คะแนนสูงกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ ก็ให้แสดงปฏิกิริยาต่อตนเองโดยเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองทางบวกลงในแบบบันทึกการเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง แต่ถ้านักเรียนพบว่าคะแนนที่ได้จากการประเมินด้วยการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทย ได้ต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ นักเรียนก็เขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองในรูปแบบของการให้ข้อมูลย้อนกลับลงในแบบบันทึกการเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง

๑๒. นักเรียนที่ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทย สูงกว่า หรือเท่ากับ เกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้จะได้รับดาวเพื่อนำไปแลกกับตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของที่นักเรียนต้องการได้ตามตารางแลกเปลี่ยนตัวเสริมแรง ส่วนนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ นักเรียนก็จะไม่ให้การเสริมแรงตนเอง

๑๓. ครูสุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทยสูงกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ จำนวน ๕ คน เพื่อติดประกาศหน้าห้อง และครูจัดลำดับความสามารถเพื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกภายในห้องเรียน

๑๔. ถ้านักเรียนทำคะแนนได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ติดต่อกัน ๓ ครั้ง นักเรียนจะต้องเพิ่มเกณฑ์เป้าหมายให้สูงขึ้น โดยเพิ่มเกณฑ์ขึ้นประมาณร้อยละ ๑๐ - ๑๕ ของคะแนนในครั้งที่ผ่านมา นักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้จะต้องเปลี่ยนแปลงเป้าหมายให้เหมาะสมกับความสามารถของตนเองและเพิ่มเป้าหมายให้สูงขึ้นเมื่อสามารถทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

๕. สื่อการเรียนการสอน

๑. แถบบันทึกเสียงการอ่านร้อยแก้ว
๒. ใบความรู้เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ตามเอกสารหมายเลข ๒
๓. ตัวอย่างข้อความร้อยแก้ว “ เจ้าพระยาที่รัก ” และกึ่งมัลลิกา”ตามเอกสารหมายเลข ๓
๔. หนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร หน้า ๕ - ๗
๕. แบบบันทึกการกำกับตนเอง ประกอบด้วย แบบบันทึกการตั้งเป้าหมาย

แบบบันทึกคะแนน แบบบันทึกการประเมินตนเอง และแบบบันทึกการเสริมแรงตนเอง ตามเอกสารหมายเลข ๔

๖. แบบบันทึกการเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ตามเอกสารหมายเลข ๕

๖. การวัดผลและประเมินผล

๖.๑ วัดตามจุดประสงค์

๑. บอกหลักการอ่านร้อยแก้วได้
๒. อ่านร้อยแก้วได้

๖.๒ วิธีการวัด

๑. สังเกตจากการทำกิจกรรมรายบุคคล
๒. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
๓. สังเกตการอภิปรายซักถาม
๔. ตรวจงาน

๖.๓ เครื่องมือวัด

- แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ตามเอกสารหมายเลข ๑
- แบบทดสอบ

๖.๔ เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	๑๙ - ๒๐	ดีมาก
คะแนน	๑๖ - ๑๘	ดี
คะแนน	๑๓ - ๑๕	ปานกลาง
คะแนน	๑๐ - ๑๒	พอใช้
คะแนน	๑๐	ต้องปรับปรุง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

-

๘. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตรวจสอบ/ นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบบันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

๒. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....
.....

๓. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการสอนที่ ๑

เอกสารหมายเลข ๑

แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

รายชื่อ	ความชัดเจนของเสียง ๕	อักขรวิธีถูกต้อง ๕	การแบ่งวรรคตอน ๕	การใช้น้ำเสียงเหมาะสม ๕	รวม ๒๐

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แผนการสอนที่ ๑

เอกสารหมายเลข ๒

ใบความรู้

วิชา ท ๑๐๑ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

เวลา ๑ คาบ

ความหมาย

การอ่านออกเสียง คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำ และเครื่องหมายต่างๆ ที่เขียนไว้ ออกมาให้ถูกต้อง ชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ฟัง ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญ

ในการอ่านออกเสียง ผู้อ่านต้องคำนึงว่ากำลังอ่านให้ผู้อื่นฟัง การอ่านของตนสามารถสื่อสารแก่ผู้ฟังได้ตรงตามที่ต้องการหรือไม่ การอ่านออกเสียงจึงไม่ใช่การถ่ายทอดถ้อยคำหรือว่าตามตัวหนังสือเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงสารเดิมทั้งหมด ซึ่งสารเดิมหรือข้อความที่อ่านจะประกอบด้วยข้อความสำคัญ ๓ ส่วน คือ

๑. ถ้อยคำ
๒. เรื่องราว
๓. บรรยากาศ

ผู้อ่านต้องพยายามรักษาสารเดิมไว้ให้สมบูรณ์ที่สุด ให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจและ อรรถรสตรงตามที่ต้องการ

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หมายถึง การอ่านถ้อยคำที่มีผู้เรียบเรียง หรือประพันธ์ไว้โดยการเปล่งเสียง และวางจังหวะเสียงให้เป็นไปตามความนิยม เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ควรคำนึงถึงความถูกต้อง ดังนี้

ชัดเจน ถูกต้อง คล่องแคล่ว ฟังแล้วเกิดภาพพจน์ ได้รส ได้อารมณ์

หลักทั่วไปในการอ่านออกเสียง

๑. ความชัดเจน ออกเสียงได้ชัดถ้อยชัดคำทั้งสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ คำควบกล้ำ และอ่านให้ชัดเจนได้ยินทั่วถึง ไม่ดังหรือค่อยเกินไป

๒. ความถูกต้อง ผู้อ่านสามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธีของไทย หรือของภาษาอื่นที่ไทยนำมาใช้ รวมทั้งการอ่านถูกต้องตามความนิยมด้วย ซึ่งผู้อ่านจะต้องศึกษาหลักการอ่านที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ เมื่อสงสัยคำอ่านคำใด ก็ให้ยึดพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นหลัก

๓. ความคล่องแคล่ว ความคล่องแคล่วในการอ่านออกเสียงได้ต่อเนื่อง ไม่ติดขัดหรือเสียจังหวะ ความคล่องแคล่วนี้จะเกิดจากการได้ฝึกฝนบ่อย ๆ และสม่ำเสมอจนเกิดทักษะในการอ่านก็จะเกิดความคล่องแคล่วในการอ่านได้

๔. การเว้นจังหวะวรรคตอน เป็นสิ่งสำคัญในการอ่านออกเสียง เพราะถ้าผู้อ่านเว้นจังหวะหรือวรรคตอนผิดที่ ก็จะทำให้ความหมายผิดไป ผู้ฟังเข้าใจความหมายคลาดเคลื่อนผิดไปจากความหมายที่แท้จริงได้ ผู้อ่านจึงควรทำความเข้าใจข้อความให้ดีก่อนว่า ควรเว้นวรรคตอนที่ไหนอย่างไร ประเภทของการอ่านออกเสียง

การอ่านออกเสียงแบ่งตามข้อความที่อ่านได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๒. การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๑. การอ่านควรศึกษาเรื่องทีอ่านให้เข้าใจแจ่มแจ้งเสียก่อน โดยเข้าใจทั้งสาระสำคัญของเรื่องและข้อความทุกข้อความ เพื่อจะแบ่งวรรคตอนในการอ่านได้อย่างเหมาะสม
๒. เมื่อเริ่มอ่าน ควรอ่านด้วยอัตราความเร็วพอดี ไม่เร็วหรือช้าเกินไป
๓. ผู้อ่านควรแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง รู้จักแบ่งข้อความหรือประโยคยาวๆ ให้เป็นตอนสั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้มีช่องเว้นระยะหายใจ
๔. เวลาอ่านควรพยายามให้เป็นเสียงพูด ตอนใดสำคัญควรเน้น ซึ่งอาจทำได้โดยอ่านให้ดังกว่าเดิม และช้าลงเล็กน้อย แต่ไม่ควรทำจนไม่เป็นธรรมชาติ
๕. อ่านให้ดังพอที่จะได้ยินทั่วกัน
๖. อ่านให้คล่องและชัดถ้อยชัดคำ
๗. รู้จักวิธีอ่านตามประเภทของเรื่อง การอ่านเรื่องที่ให้ข้อเท็จจริงทั่ว ๆ ไป เราอ่านอย่างธรรมดาให้ชัดเจน การอ่านเรื่องที่ต้องใช้อารมณ์ต้องรู้จักใส่อารมณ์ให้เหมาะสมกับเรื่องนั้นๆ การเปลี่ยนเสียงหรืออารมณ์ให้เป็นไปตามลีลาของเรื่องเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเรื่องประเภทที่ต้องการความรู้สึกและให้เห็นภาพ การอ่านแบบใส่อารมณ์จึงเป็นวิธีที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าถึงจุดมุ่งหมายของเรื่องได้ดี
๘. ผู้อ่านควรปรับสีหน้าให้เป็นปกติ มีอาการอันเป็นธรรมชาติและควรพยายามละสายตาจากข้อความของผู้ฟังบ้าง การมองผู้ฟังจะทำให้ผู้ฟังกับผู้อ่านมีความสัมพันธ์กัน
๙. ผู้อ่านไม่ยกหนังสือหรือเอกสารที่อ่านบังหน้าตนเอง
๑๐. ผู้อ่านต้องนึกถึงหน้าที่ของตน คืออ่านให้ผู้ฟังฟัง คอยสังเกตสีหน้าผู้ฟังว่าเข้าใจแล้วหรือยังจนอยู่ ถ้ารู้สึกว่าคุณฟังตามไม่ทัน ต้องลดความเร็วในการอ่านลงบ้าง

ตัวอย่างข้อความร้อยแก้ว

เจ้าพระยาที่รัก

แม่น้ำเจ้าพระยา คือสายธารแห่งชีวิตคนไทย หากเจ้าพระยาเปรียบดังร่างกายของเรา สายน้ำนี้ก็เปรียบประหนึ่งเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงร่างกายให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข สมบูรณ์ และสวยงามแจ่มใส ชีวิตคนไทยผูกพันอยู่กับสายน้ำแห่งเจ้าพระยาอย่างที่จะขาดเสียมิได้ เราทุกคนปรารถนาจะเห็นลำน้ำเจ้าพระยา มีน้ำเปี่ยมฝั่งที่ใสสะอาดตลอดเวลา มีความงดงามตามธรรมชาติ เมื่อเฝ้ามองดู เพราะว่า แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นที่รักของเรา เจ้าพระยาที่รัก เรายังรักเจ้าพระยา

(จาก “เจ้าพระยาที่รัก “ หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ)

กิ่งมัลลิกา

คุณมัลลิกาเดินเรื่อย ๆ จากตัวตึกตรงไปยังประตูเหล็กหน้าบ้าน แสงตะวันกำลังลับลาลง นกบางตัวโฉบลงมาจับกิ่งไม้ ต้นไม้ยังคงหนาแน่น ทั้งไม้ยืนต้น ไม้ดอก ไม้ประดับ แม้ว่าจุดอ่อนของบ้าน คือความครึ้มและพุ่มพง แต่ทำอย่างไรได้เธอกับต้นไม้เหมือนเป็นชีวิตของกันและกัน เช่นเดียวกับเธอและลูก ๆ หลาน ๆ นั้นเอง

(กิ่งมัลลิกา กฤษณา อโศกสิน)

แผนการสอนที่ ๑

เอกสารหมายเลข ๕

แบบบันทึกการเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้น.....เลขที่.....

ถ้านักเรียนได้คะแนน เท่ากับเกณฑ์เป้าหมาย หรือ สูงกว่าเกณฑ์เป้าหมาย ให้นักเรียนเขียนข้อความ แสดงปฏิกิริยาต่อตนเองทางบวก ดังนี้

“ ข้าพเจ้า.....ตั้งเกณฑ์พฤติกรรมเป้าหมายไว้
ร้อยละ..... ข้าพเจ้าทำคะแนนแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทยได้ถูกต้อง
คิดเป็นร้อยละ..... ซึ่งเท่ากับ / สูงกว่าเกณฑ์พฤติกรรมเป้าหมาย
ข้าพเจ้ารู้สึก.....

.....
ครั้งต่อไปข้าพเจ้าจะพยายามทำคะแนนให้เพิ่มมากขึ้น “

ถ้านักเรียนได้คะแนน ต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมาย ที่กำหนดไว้ ให้นักเรียนเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ดังนี้

“ ข้าพเจ้า.....ตั้งเกณฑ์พฤติกรรมเป้าหมายไว้
ร้อยละ..... ข้าพเจ้าทำคะแนนแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทยได้
ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ..... ฉะนั้น ข้าพเจ้าจะพยายามทำคะแนน

ให้เพิ่มมากขึ้นในครั้งต่อไป “

ตัวอย่างแผนการสอน
กลุ่มทดลองที่ 3 โดยใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาร่วมกับการฝึกการกำกับตนเอง

แผนการสอนที่ ๑

เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร – การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว เวลา ๑ คาบ
 วิชา ท ๑๐๑ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๔
 สอนวันที่..... ผู้สอน.....

๑. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวัน เพราะจะทำให้เกิดความรู้ ความคิดและจินตนาการระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร การอ่านออกเสียงร้อยแก้วอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การอ่านอย่างคล่องแคล่วและถูกต้องตามอักขรวิธี

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

๒.๑ จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถอ่านร้อยแก้วได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วชัดเจนตามหลักการอ่าน

๒.๒ จุดประสงค์นำทาง

๑. บอกหลักการอ่านร้อยแก้วได้
๒. อ่านร้อยแก้วได้

๓. เนื้อหาสาระ (รายละเอียดเป็นใบความรู้แนบท้ายแผน)

๑. ความหมายของการอ่านออกเสียง
๒. หลักทั่วไปในการอ่านออกเสียง
๓. ประเภทของการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๔. หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๕. เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร จากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม ๑ หน้า ๕ - ๗

๔. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นก่อนดำเนินกิจกรรม

๑. ครูแจกแบบบันทึกการกำกับตนเองให้นักเรียนแต่ละคน โดยให้นักเรียนกำหนดเกณฑ์หรือตั้งเป้าหมายด้วยตนเองด้วยการกำหนดคะแนนความถูกต้องในการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทย เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร – การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ของตนว่าจะได้คะแนนเท่าใด ในช่องแบบบันทึกการตั้งเป้าหมาย

ขั้นตอนกิจกรรม

๒. ให้นักเรียนฟังตัวอย่างการอ่านร้อยแก้วจากแถบบันทึกเสียง หรือครูอ่านให้ฟังและสังเกตวิธีการอ่าน (ตัวอย่างข้อความร้อยแก้ว “เจ้าพระยาที่รัก” และ “กิ่งมัลลิกา” แนบท้ายแผน)

๓. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๑๐ คน อ่านบทร้อยแก้วข้างต้น ผลัดกันฟังภายในกลุ่ม โดยเปรียบเทียบกับวิธีการอ่านของวิทยากรจากแถบบันทึกเสียง และให้ร่วมกันวิจารณ์ในด้านความไพเราะ ความถูกต้อง และความคล่องแคล่ว

๔. ครูแจกเอกสารใบความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้วให้นักเรียนอ่านในใจและให้ซักถามเพิ่มเติม

๕. ให้นักเรียนกลุ่มเดิมฝึกอ่านออกเสียงร้อยแก้ว จากเรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร โดยให้ผลัดกันอ่านทีละคน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาอ่านออกเสียงร้อยแก้วหน้าห้องเรียน

๖. ครูประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้วของนักเรียนตามแบบประเมินและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

๗. ให้นักเรียนแต่ละคนสรุปหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้วโดยการทำแผนผังทางปัญญาลงในกระดาษที่ครูแจกให้

ขั้นหลังดำเนินกิจกรรม

๘. นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยวิชา ภาษาไทย เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร - การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๙. ครูแจกกระดาษเฉลยให้นักเรียนแต่ละคน และให้นักเรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจและให้คะแนน จากนั้นนักเรียนบันทึกคะแนนที่ตนเองได้จากการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทยในช่องแบบบันทึกคะแนน

๑๐. ครูให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมของตนเอง โดยเปรียบเทียบคะแนนที่ทำได้จากการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทยกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่าตนเองทำได้สูงกว่า เท่ากับหรือต่ำกว่า เป้าหมายโดยให้ใส่เครื่องหมายถูกลงในช่องใดช่องหนึ่งตามผลที่ได้ ในช่องแบบบันทึกการประเมินตนเอง

๑๑. การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ถ้านักเรียนได้คะแนนสูงกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ ก็ให้แสดงปฏิกิริยาต่อตนเองโดยเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองทางบวกลงในแบบบันทึกการเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง แต่ถ้านักเรียนพบว่าคะแนนที่ได้จากการประเมินด้วยการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทย ได้ต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ นักเรียนก็เขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองในรูปแบบของการให้ข้อมูลย้อนกลับลงในแบบบันทึกการเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง

๑๒. นักเรียนที่ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทย สูงกว่า หรือเท่ากับ เกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้จะได้รับดาวเพื่อนำไปแลกกับตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของที่นักเรียนต้องการได้ตามตารางแลกเปลี่ยนตัวเสริมแรง ส่วนนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ นักเรียนก็จะไม่ให้การเสริมแรงตนเอง

๑๓. ครูสุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทยสูงกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ จำนวน ๕ คน เพื่อติดประกาศในห้อง และครูจัดลำดับความสามารถเพื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกภายในห้องเรียน

๑๔. ถ้านักเรียนทำคะแนนได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ติดต่อกัน ๓ ครั้ง นักเรียนจะต้องเพิ่มเกณฑ์เป้าหมายให้สูงขึ้น โดยเพิ่มเกณฑ์ขึ้นประมาณร้อยละ ๑๐ - ๑๕ ของคะแนนในครั้งที่ผ่านมา นักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้จะต้องเปลี่ยนแปลงเป้าหมายให้เหมาะสมกับความสามารถของตนเองและเพิ่มเป้าหมายให้สูงขึ้นเมื่อสามารถทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

๕. สื่อการเรียนรู้การสอน

๑. แถบบันทึกเสียงการอ่านร้อยแก้ว
๒. ใบความรู้เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ตามเอกสารหมายเลข ๒
๓. ตัวอย่างข้อความร้อยแก้ว “เจ้าพระยาที่รัก” และ “กิ่งมัลลิกา” ตามเอกสารหมายเลข ๓
๔. หนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร หน้า ๕ - ๗
๕. อุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษ A4 ปากกาเมจิก และดินสอสี
๖. แบบบันทึกการกำกับตนเอง ประกอบด้วย แบบบันทึกการตั้งเป้าหมาย แบบบันทึกคะแนน แบบบันทึกการประเมินตนเอง และแบบบันทึกการเสริมแรงตนเอง ตามเอกสารหมายเลข ๔
๗. แบบบันทึกการเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ตามเอกสารหมายเลข ๕

๖. การวัดผลและประเมินผล

๖.๑ วัดตามจุดประสงค์

๑. บอกหลักการอ่านร้อยแก้วได้
๒. อ่านร้อยแก้วได้

๖.๒ วิธีการวัด

๑. สังเกตจากการทำกิจกรรมรายบุคคล
๒. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
๓. สังเกตการอภิปรายซักถาม
๔. ตรวจงาน

๖.๓ เครื่องมือวัด

- แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ตามเอกสารหมายเลข ๑
- แบบทดสอบ

๖.๔ เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	๑๙ - ๒๐	ดีมาก
คะแนน	๑๖ - ๑๘	ดี
คะแนน	๑๓ - ๑๕	ปานกลาง
คะแนน	๑๐ - ๑๒	พอใช้
คะแนน	๑๐	ต้องปรับปรุง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

-

๘. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตรวจสอบ/ นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบบันทึกผลหลังการสอน

๑. ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการสอนที่ ๑

เอกสารหมายเลข ๑

แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

รายชื่อ	ความชัดเจนของเสียง ๕	อักขรวิธีถูกต้อง ๕	การแบ่งวรรคตอน ๕	การใช้น้ำเสียงเหมาะสม ๕	รวม ๒๐

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

แผนการสอนที่ ๑

เอกสารหมายเลข ๒

ใบความรู้

วิชา ท ๑๐๑ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

เวลา ๑ คาบ

ความหมาย

การอ่านออกเสียง คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำ และเครื่องหมายต่างๆ ที่เขียนไว้ ออกมาให้ถูกต้อง ชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ฟัง ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญ

ในการอ่านออกเสียง ผู้อ่านต้องคำนึงว่ากำลังอ่านให้ผู้อื่นฟัง การอ่านของตนสามารถสื่อสารแก่ผู้ฟังได้ตรงตามที่คุณเขียนข้อความต้องการหรือไม่ การอ่านออกเสียงจึงไม่ใช่การถ่ายทอดถ้อยคำหรือว่าตามตัวหนังสือเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงสารเดิมทั้งหมด ซึ่งสารเดิมหรือข้อความที่อ่านจะประกอบด้วยข้อความสำคัญ ๓ ส่วน คือ

๑. ถ้อยคำ
๒. เรื่องราว
๓. บรรยายภาค

ผู้อ่านต้องพยายามรักษาสารเดิมไว้ให้สมบูรณ์ที่สุด ให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจและ อรรถรสตรงตามที่คุณเขียนต้องการ

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หมายถึง การอ่านถ้อยคำที่มีผู้เรียบเรียง หรือประพันธ์ไว้ โดย การเปล่งเสียง และวางจังหวะเสียงให้เป็นไปตามความนิยม เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ควรคำนึงถึงความถูกต้อง ดังนี้

ชัดเจน ถูกต้อง คล่องแคล่ว ฟังแล้วเกิดภาพพจน์ ได้รส ได้อารมณ์

หลักทั่วไปในการอ่านออกเสียง

๑. ความชัดเจน ออกเสียงได้ชัดถ้อยชัดคำทั้งสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ คำควบกล้ำ และอ่านให้ชัดเจนได้ยินทั่วถึง ไม่ดังหรือค่อยเกินไป

๒. ความถูกต้อง ผู้อ่านสามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธีของไทย หรือของภาษาอื่นที่ไทยนำมาใช้ รวมทั้งการอ่านถูกต้องตามความนิยมด้วย ซึ่งผู้อ่านจะต้องศึกษาหลักการอ่านที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ เมื่อสงสัยคำอ่านคำใด ก็ให้ยึดพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นหลัก

๓. ความคล่องแคล่ว ความคล่องแคล่วในการอ่านออกเสียงได้ต่อเนื่อง ไม่ติดขัดหรือเสียจังหวะ ความคล่องแคล่วนี้จะเกิดจากการได้ฝึกฝนบ่อย ๆ และสม่ำเสมอจนเกิดทักษะในการอ่านก็จะเกิดความคล่องแคล่วในการอ่านได้

๔. การเว้นจังหวะวรรคตอน เป็นสิ่งสำคัญในการอ่านออกเสียง เพราะถ้าผู้อ่านเว้นจังหวะหรือวรรคตอนผิดที่ ก็จะทำให้ความหมายผิดไป ผู้ฟังเข้าใจความหมายคลาดเคลื่อนผิดไปจากความหมายที่แท้จริงได้ ผู้อ่านจึงควรทำความเข้าใจข้อความให้ดีก่อนว่า ควรเว้นวรรคตอนที่ไหนอย่างไร ประเภทของการอ่านออกเสียง

การอ่านออกเสียงแบ่งตามข้อความที่อ่านได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๒. การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๑. การอ่านควรศึกษาเรื่องที่อ่านให้เข้าใจแจ่มแจ้งเสียก่อน โดยเข้าใจทั้งสาระสำคัญของเรื่องและข้อความทุกข้อความ เพื่อจะแบ่งวรรคตอนในการอ่านได้อย่างเหมาะสม
๒. เมื่อเริ่มอ่าน ควรอ่านด้วยอัตราความเร็วพอดี ไม่เร็วหรือช้าเกินไป
๓. ผู้อ่านควรแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง รู้จักแบ่งข้อความหรือประโยคยาวๆ ให้เป็นตอนสั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้มีช่องเว้นระยะหายใจ
๔. เวลาอ่านควรพยายามให้เป็นเสียงพูด ตอนใดสำคัญควรเน้น ซึ่งอาจทำได้โดยอ่านให้ดังกว่าเดิม และช้าลงเล็กน้อย แต่ไม่ควรทำจนไม่เป็นธรรมชาติ
๕. อ่านให้ดังพอที่จะได้ยินทั่วกัน
๖. อ่านให้คล่องและชัดถ้อยชัดคำ
๗. รู้จักวิธีอ่านตามประเภทของเรื่อง การอ่านเรื่องที่ให้ข้อเท็จจริงทั่ว ๆ ไป เราอ่านอย่างธรรมดาให้ชัดเจน การอ่านเรื่องที่ต้องใช้อารมณ์ต้องรู้จักใส่อารมณ์ให้เหมาะสมกับเรื่องนั้นๆ การเปลี่ยนเสียงหรืออารมณ์ให้เป็นไปตามลีลาของเรื่องเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเรื่องประเภทที่ต้องการความรู้สึกและให้เห็นภาพ การอ่านแบบใส่อารมณ์จึงเป็นวิธีที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าถึงจุดมุ่งหมายของเรื่องได้ดี
๘. ผู้อ่านควรปรับสีหน้าให้เป็นปกติ มีอาการอันเป็นธรรมชาติและควรพยายามละสายตาจากข้อความของผู้ฟังบ้าง การมองผู้ฟังจะทำให้ผู้ฟังกับผู้อ่านมีความสัมพันธ์กัน
๙. ผู้อ่านไม่ยกหนังสือหรือเอกสารที่อ่านบังหน้าตนเอง
๑๐. ผู้อ่านต้องนึกถึงหน้าที่ของตน คืออ่านให้ผู้ฟังฟัง คอยสังเกตสีหน้าผู้ฟังว่าเข้าใจแล้วหรือยังจนอยู่ ถ้ารู้สึกว่าผู้ฟังตามไม่ทัน ต้องลดความเร็วในการอ่านลงบ้าง

ตัวอย่างข้อความร้อยแก้ว

เจ้าพระยาที่รัก

แม่น้าเจ้าพระยา คือสายธารแห่งชีวิตคนไทย หากเจ้าพระยาเปรียบดังร่างกายของเรา สายน้ำนี้ก็เปรียบประหนึ่งเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงร่างกายให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข สมบูรณ์ และสวยงามแจ่มใส ชีวิตคนไทยผูกพันอยู่กับสายน้ำแห่งเจ้าพระยาอย่างที่จะขาดเสียมิได้ เราทุกคนปรารถนาจะเห็นลำน้ำเจ้าพระยา มีน้ำเปี่ยมฝั่งที่ใสสะอาดตลอดเวลา มีความงดงามตามธรรมชาติ เมื่อเฝ้ามองดู เพราะว่า แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นที่รักของเรา เจ้าพระยาที่รัก เรายังรักเจ้าพระยา

(จาก "เจ้าพระยาที่รัก " หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ)

กิ่งมัลลิกา

คุณมัลลิกาเดินเรื่อย ๆ จากตัวตึกตรงไปยังประตูเหล็กหน้าบ้าน แสงตะวันกำลังลับลาลง นกบางตัวโฉบลงมาจับกิ่งไม้ ต้นไม้ยังคงหนาแน่น ทั้งไม้ยืนต้น ไม้ดอก ไม้ประดับ แม้ว่าจุดอ่อนของบ้าน คือความครึ้มและพุ่มพง แต่ทำอย่างไรได้เธอกับต้นไม้เหมือนเป็นชีวิตของกันและกัน เช่นเดียวกับเธอและลูก ๆ หลาน ๆ นั้นเอง

(กิ่งมัลลิกา กฤษณา อโศกสิน)

ตัวอย่างแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบ

เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร – การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

จงเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดกล่าวถึงหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้วได้ถูกต้อง
 - ก. ออกเสียง ร ล ชัดเจน
 - ข. อ่านตามสบายอย่างที่เคยอ่านมา
 - ค. อ่านเว้นจังหวะตามใจผู้อ่าน
 - ง. อ่านออกเสียงให้ดังมากที่สุดเพื่อแสดงว่าอ่านเก่ง
๒. ข้อใดเป็นการอ่านออกเสียงร้อยแก้วที่ไม่ถูกต้อง
 - ก. อ่านตามที่นิยมกัน
 - ข. อ่านให้ถูกอักขรวิธี
 - ค. ออกเสียง ร ล ชัดเจน
 - ง. ออกเสียงสำเนียงภาษาท้องถิ่น
๓. ข้อใดเป็นสิ่งสำคัญในการอ่านออกเสียง
 - ก. ความชัดเจน
 - ข. การอ่านออกเสียงให้ดัง
 - ค. การอ่านเว้นวรรคตอน
 - ง. การใส่อารมณ์ให้เหมาะกับเรื่อง
๔. ข้อใดเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดีในการอ่านออกเสียง
 - ก. อ่านคู่ตัว
 - ข. อ่านตรงตัว
 - ค. อ่านควบกล้ำ
 - ง. อ่านอักขรวิธีได้
๕. ใครเป็นบุคคลที่อ่านออกเสียงชัดเจนถูกอักขรวิธี
 - ก. “ทำ – งาน – ตาม – บะ – ริ – สัต – อย่าง – ผู้ – ชาย”
 - ข. “ซั้ – กิน – กาง – ทาง – ให้ – หมด – เป็อง”
 - ค. “บาง – ครั้ – ขน – จาก – เรือ – ไหญ่ – ลง – เรือ – เร็ก”
 - ง. “ นาย - และ - ลุก - ลุก - ก็ - ต้อง - ลง - มือ - ช่วย - ตวง - ด้วย ”

๖. คนใดที่ควรจะได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพในการอ่านออกเสียง
- นั่งอ่านโดยรู้จักกวาดสายตาแต่อ่านตะกุกตะกัก
 - ดอมอ่านออกเสียงข้อความได้ราบรื่นน่าฟัง
 - อุ่มออกเสียงควบบกล้ำบางตัวเป็นอักษรนำ
 - เจอ่านได้ชัดถ้อยชัดคำแต่ออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูก
๗. ข้อใดแบ่งวรรคตอนในการอ่านออกเสียงถูกต้อง
- นักเรียนชั้น ม.1 ทำขนมขายหน้า / ห้องภาษาไทย
 - นักเรียน / ชั้น ม. 1 / ทำขนมขาย / หน้าห้องภาษาไทย
 - นักเรียนชั้น ม. 1 ทำขนมขาย / หน้าห้องภาษาไทย
 - ลุงคำเป็นพ่อคำข้าว / สารหอมมะลิ
๘. ข้อใดแบ่งวรรคตอนในการอ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง
- คุณย่าของคุณยายนั้น / นอกจากเย็บสบงจีวรพระทำพุ่มและดอกไม้เข้าพรรษาส่งตามร้าน
 - บางคนพื้นเทียน / ฐป / มวนบุหรี่ต่างๆ / สานปลาตะเพียนขายส่ง
 - บางคนปั้นตุ๊กตา / เผาสำหรับแก๊บน / หรือถวายศาลพระภูมิ
 - คุณป้าของคุณยายรวมทั้งคุณแม่ / ก็รับทำขนมและของว่างทุกอย่างตามแต่จะสั่งให้ทำ
๙. ข้อใดแบ่งวรรคตอนในการอ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง
- แม่บ้านที่ทำกรค้าขายหรือรับจ้างต่างๆเหล่านี้ / เลี้ยงลูกไปด้วย
 - บ้านเรือนสมัยก่อน / มักตั้งอยู่ริมแม่น้ำ / ริมคลอง / ที่มีเรือสัญจรมาก
 - บริเวณบ้านสมัยก่อนกว้างขวางเพราะที่ดินราคา / ถูกบ้านเรือนตั้งอยู่ห่างกัน
 - สมัยก่อน / แต่ละครอบครัว / มีที่ดินพอที่จะปลูกเครื่องสวนครัวไว้กิน / ปลูกผลไม้ไว้กินเอง
๑๐. ข้อความใดมีคำที่ต้องอ่านด้วยการใส่อารมณ์ความรู้สึก
- บางคนเป็นตัวแทนขายมากพลู ขายถ่าน ฟืนแสม
 - มีอยู่บ้านหนึ่งที่อยู่เยื้องกันมีลูกมากที่สุดถึง 18 คน
 - ทำดอกไม้กระดาษดอกไม้โสนรับจ้างปักเสื่อโชนละคร
 - ทรัพย์สินสมบัติเหล่านี้จะยกเงยหรือหมดไปก็อยู่ที่ภรรยา

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้มี ๖๐ ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ ๑.๐๐ ชั่วโมง
๒. แบบทดสอบฉบับนี้ เป็นแบบทดสอบที่มีตัวเลือก ๔ ตัวเลือก โดยให้นักเรียนเลือกตอบเพียงตัวเลือกเดียว

๓. ในการทำแบบทดสอบให้นักเรียนทำลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้ โดยให้กากบาท (X) ในช่องที่เป็นคำตอบที่ต้องการเพียงช่องเดียว ตัวอย่างเช่น

ก ข ค ง

ข้อที่ ๑

X

๔. ในการตอบแต่ละข้ออย่าขีดคำตอบเกินกว่า ๑ ตัวเลือก
๕. ถ้าพบข้อสอบที่ยาก ก็ให้ข้ามไปทำข้อต่อไปก่อน เมื่อมีเวลาเหลือค่อยกลับมาทำข้อสอบข้อนั้นใหม่ และพยายามตอบคำถามให้ได้มากที่สุด
๖. ห้ามขีดเขียนข้อความหรือเครื่องหมายใดๆ ลงในแบบทดสอบเป็นอันขาด

เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๑. ข้อใดกล่าวถึงหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ได้ถูกต้อง

- ก. ออกเสียงตัว ร ล ชัดเจน
- ข. อ่านตามสบายอย่างที่เคยอ่านมา
- ค. อ่านเว้นจังหวะตามใจผู้อ่าน
- ง. อ่านออกเสียงให้ดังมากที่สุดเพื่อแสดงว่าอ่านเก่ง

๒. ถ้าข้อความที่อ่านมีการใช้สันธานเราจะอ่านเว้นวรรคอย่างไร

- ก. ไม่มีการเว้นวรรคเลย
- ข. เว้นวรรคหน้าคำสันธาน
- ค. เว้นวรรคหลังคำสันธาน
- ง. เว้นวรรคหลังประธานของประโยคหลัง

๓. ข้อใดเว้นวรรคตอนในการอ่านออกเสียงถูกต้อง

- ก. นักเรียนชั้น ม.1ทำขนมขายหน้า/ห้องภาษาไทย
- ข. นักเรียน/ชั้น ม. 1/ทำขนมขาย/หน้าห้องภาษาไทย
- ค. นักเรียนชั้น ม.1 ทำขนมขาย/หน้าห้องภาษาไทย
- ง. ลุงคำเป็นพ่อค้าข้าว/สารหอมมะลิ

เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร-การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

๔. คำว่า “งานวัด” ที่ผู้เขียนกล่าวถึงหมายถึงงานอะไร

- ก. งานออกร้านประจำปี
- ข. งานที่มีมหรสพแสดงมากมาย
- ค. งานที่จัดขึ้นเพื่อหาเงินบำรุงวัด

ง. งานที่จัดขึ้นเพื่อประชาชนได้เฝ้าในหลวง

๕. “ข้าพเจ้าจึงตั้งใจไปตรวจค้น” คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอะไร

- ก. นึกทบทวนความจำ
- ข. ส่งใจไปช่วย
- ค. พิจารณาทบทวน
- ง. เหตุการณ์ในอดีต

เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร - การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

๖. เหตุใดวัดเบญจมบพิตรจึงได้ชื่อว่า “วัดหินอ่อน”

- ก. วัสดุที่นำมาสร้างมีความงดงามเหมือนหินอ่อน
- ข. มีความงามอ่อนช้อยด้วยศิลปกรรมอย่างไทย ๆ
- ค. ใช้หินอ่อนจากจังหวัดสระบุรีมาสร้างพระอุโบสถทั้งหลัง
- ง. ใช้หินอ่อนจากประเทศอิตาลีมาสร้างพระอุโบสถทั้งหลัง

๗.ฉะนั้น “งานวัด” นี้จึงเป็นที่หนุ่มสาวเขาเลือกคู่กันเอง แต่เขาไปนั่งคุยกันตามร้าน ไม่มีเวลาไปไหนด้วยกันได้ ...

แสดงให้เห็นว่า ในงานนี้หนุ่มสาวมีโอกาสเลือกคู่ในลักษณะใด

- ก. อิสระเสรีเต็มที่
- ข. อิสระแต่อยู่ในกรอบประเพณี
- ค. ไม่มีอิสระเลย
- ง. ไม่มีอิสระเต็มที่เพราะผู้ใหญ่คอยจ้องมอง

เรื่อง ความสนุกในวัดเบญจมบพิตร - แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ได้

๘. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของข้อเท็จจริง
- เป็นข้อความที่มีหลักฐานเชื่อถือได้
 - เป็นข้อความที่แสดงการเปรียบเทียบ
 - เป็นข้อความที่มีความเป็นไปได้
 - เป็นข้อความที่มีความสมเหตุสมผล
๙. ข้อความใดที่ไม่กล่าวถึงข้อคิดเห็น
- การคาดคะเน
 - ความคิดเห็นส่วนตัว
 - ข้อมูลจากข้อเท็จจริง
 - แสดงความรู้สึก
๑๐. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น
- งานที่สนุกที่หนึ่งในวัดเบญจม ๆ คือ งานออกร้าน
 - อันเป็นงานประจำปีในฤดูหนาวเพื่อเก็บเงินบำรุงวัด
 - เรียกกันในสมัยนั้นว่า “งานวัด”
 - บริเวณร้านอยู่ในเขตรั้วเหล็กแดงเท่านั้น

เรื่อง สัตวภิธาน - ร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖

๑๑. ข้อใดมีสัมผัสอักษรมากที่สุด
- แมงค่อมคือแมงทับกลายเป็น
 - ตะขาบไต่ขอนซอนชน
 - แมงดาสองเพศสองพันธุ์
 - ด้กแดนกายาวารี

๑๒. โคลงสี่สุภาพมีลักษณะบังคับที่แตกต่างจากคำประพันธ์อื่นคือข้อใด
- คำเป็น คำตาย
 - สัมผัสใน
 - จำนวนบท
 - คำเอก - โท
๑๓. ข้อใดอ่านกาพย์ฉบัง ๑๖ ได้ถูกต้อง
- สัตว์/จำพวกหนึ่ง/สมญา
 - มีเท้า/อนง/นับหลาย
 - เท้าเกินกว่า/สี่/โดยหมาย
 - สัตว์น้ำ/สัตว์บก/ตรง
๑๔. ข้อใดอ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง
- สัประคน อ่านว่า สับ - ประ - คน
 - ภุมรา อ่านว่า พุม - มะ - รา
 - ชันโรง อ่านว่า ชัน - โรง
 - กลิ้งคี่ อ่านว่า กลิ้ง - คี่

เรื่อง สัตวภิธาน - การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

๑๕. ข้อใดมีคำซ้ำ
- ระคมระคิ่นพื้นไพร
 - จาดจ้ามแจ่มไส
 - จักจั่นแจ้วแจ้วจับใจ
 - สังคีตประโคมอารัญ
๑๖. ข้อใดมีคำซ้อน
- แมงมวมขุ่มหลังคา
 - สถานแลบ้านเรือนคน
 - หรีงหรีงระงม
 - มดแข่งมดคันสันจร

๑๗. ตัวปลวกรังคังคีขริน คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึงอะไร

- ก. พื้นดิน
- ข. แม่น้ำ
- ค. ท้องฟ้า
- ง. ภูเขา

เรื่อง สัตวาทิธาน - การอภิปราย

๑๘. สัตว์ที่ให้ประโยชน์ต่อมนุษย์คือสัตว์อะไร

- ก. ปูอัศวา
- ข. แมงกะแท้
- ค. กลิ้งคี่
- ง. มดแดง

๑๙. สัตว์ที่มีโทษต่อมนุษย์คือสัตว์อะไร

- ก. กิ้งกือ
- ข. แมงค่อม
- ค. แมงป่อง
- ง. แมงคาเรือง

๒๐. ข้อใดไม่ควรปฏิบัติขณะฟังการอภิปราย

- ก. ฟังด้วยความตั้งใจ
- ข. เมื่อผู้พูดพูดถูกใจควรปรบมือให้
- ค. นั่งเกร็งตัว ขาไขว้ห่าง
- ง. ไม่วิพากษ์วิจารณ์ผู้พูด

เรื่อง สัตวาทิธาน-การอ่านออกเสียงคำในภาษาไทย

๒๑. คำไทยในข้อใดที่อ่านออกเสียงตัวสะกดด้วยทุกคำ

- ก. รอมร้อ ซอมซ่อ
- ข. จุกจิก คายคา

ค. กากขาก ปุกปุย

ง. จักจี้ คายคั้น

๒๒. คำในข้อใดอ่านแบบอักษรนำทุกคำ

- ก. ตราด สมี่ สมานฉันท
- ข. สวรรค์ จวัค ปรวด
- ค. ขวนขวย สมัย ฉนำ
- ง. ขนอง กลมเกลียว จรวด

๒๓. ข้อใดอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง

- ก. เขาไปโลงเลียน
- ข. โจรไม่ทิ้งร่องรอย
- ค. เขาถูกเพื่อนร้อเรียน
- ง. ไฟไหม้รุกรามไปไกล

เรื่อง สัตวาทิธาน - การอ่านคำในภาษาไทยที่มาจากภาษาอื่น

๒๔. ข้อใดอ่านออกเสียง “ฤ” เป็นเสียง “รี”

- ก. ฤทัย
- ข. ฤษี
- ค. กฤษณา
- ง. นฤพาน

๒๕. ข้อใดอ่านออกเสียง “จ”

เป็นเสียง “ค”

- ก. กุณฑล
- ข. กุณจี
- ค. มณฑป
- ง. กุณโฆ

๒๖. ข้อใดอ่านไม่ถูกต้อง

- ก. พฤกษ์ อ่านว่า พริก
- ข. อัศวา อ่านว่า อัค - สะ - วา
- ค. ขนาน อ่านว่า ขะ - นาน
- ง. ชันโรง อ่านว่า ชัน - โรง

๒๗. ข้อใดเป็นคำอ่านของคำย่อ “ อ.ส.ร.”
และ “ อ.ย.”

- ก. องค์การส่งเสริมอาหาร
องค์การส่งเสริมยา
- ข. องค์การส่งเสริมอาหารสำเร็จรูป
องค์การส่งเสริมยา
- ค. องค์การส่งเสริมอาหาร
องค์การอาหารและยา
- ง. องค์การส่งเสริมอาหารสำเร็จรูป
องค์การอาหารและยา

เรื่อง การฟังเพื่อจับใจความ

๒๘. ข้อใดกล่าวถึงมารยาทในการฟัง
ไม่ถูกต้อง

- ก. ฟังเรื่องด้วยความตั้งใจและคิด
ตามอย่างมีเหตุผล
- ข. ฟังอย่างพินิจพิเคราะห์เพื่อให้รู้จัก
สำคัญของเรื่อง
- ค. ฟังโดยไม่พูดหรือซุบซิบกับคนที่
นั่งข้างเคียง
- ง. ฟังแล้วไม่เข้าใจ ควรซักถามผู้พูด
ทันที

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่

๒๙-๓๒

“ในขณะที่ฝูงแร้งกำลังกินซากสัตว์อยู่นั้น สัตว์เล็ก ๆ ที่กินเนื้อเป็นอาหารก็จะเข้ามา
ร่วมวงด้วย อย่างเช่น แมงช้าง ก็จะชอบขึ้น
ส่วนผิวหนังและเศษเนื้อชิ้นเล็ก ๆ ส่วนมดก็จะ
ขนกลับไปกินที่รัง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอย่าง
สุนัขจิ้งจอกก็มักจะคอยให้แร้งทิ้งซากสัตว์เสีย
ก่อน แล้วจึงค่อยเข้ามาเคลื่อนย้ายเศษเนื้อและ
กระดูกที่เหลือไปกินบ้าง จึงนับได้ว่าสุนัข

จิ้งจอกเป็นสัตว์ที่คอยไล่ความน่าเหม็นออก
จากทะเลทรายได้เป็นอย่างดี”

(ชีวิตสัตว์ทะเลทราย)

๒๙. จากข้อความข้างต้นกล่าวถึงสัตว์อะไร

- ก. แร้ง
- ข. สุนัขจิ้งจอก
- ค. มด
- ง. สัตว์ทะเลทราย

๓๐. ข้อใดน่าจะเรียงลำดับการทำกิจกรรมดัง
กล่าวได้ถูกต้อง

- ก. สุนัขจิ้งจอก แร้ง มด แมงช้าง
- ข. สุนัขจิ้งจอก มด แมงช้าง แร้ง
- ค. แร้ง มด แมงช้าง สุนัขจิ้งจอก
- ง. สรุปลำไม่ได้เลย

๓๑. จากข้อความข้างต้นถ้าเปรียบเทียบกับคน
สัตว์กลุ่มใดที่มีมารยาทในการรับประทานมาก
ที่สุด

- ก. สุนัขจิ้งจอก เพราะ เสียสละให้ผู้
อื่นกินก่อน
- ข. แร้ง เพราะ กินแต่ส่วนที่สำคัญ
- ค. มด เพราะต้องนำกลับไปกินที่รัง
- ง. แมงช้าง เพราะกินผิวหนังและเนื้อ
ชิ้นเล็ก ๆ

๓๒. ข้อใดสรุปใจความสำคัญของเนื้อหา
ข้างต้น ได้สมบูรณ์ที่สุด

- ก. ขณะที่ฝูงแร้งกำลังกินซากสัตว์
สัตว์ทั้งหลายก็ร่วมวงด้วยกันกินตาม
นิสัยของตน
- ข. ขณะที่ฝูงสัตว์ต่าง ๆ กำลังร่วมวง
กินเหยื่อสุนัขจิ้งจอกจะคอยดู
เหตุการณ์

- ค. ขณะที่ฝูงสัตว์ต่าง ๆ ทั้งหมดกำลังกินเหยื่อผู้โชคร้าย สัตว์ต่าง ๆ ก็ร่วมวงเข้ามากินด้วย
- ง. ฝูงสัตว์ในทะเลทรายต่างกินเหยื่อตามนิสัยการกินของตน

เรื่อง นิด ๆ หน่อย ๆ

๓๓. ข้อใดมีใจลักษณะของเรื่องนิด ๆ

หน่อย ๆ

- ก. ตัวละครมีน้อยตัว
- ข. มีระยะเวลาในการดำเนินเรื่องสั้น ๆ
- ค. แสดงแง่คิดอย่างเด่นชัดเพียงแง่เดียว
- ง. มีการดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนาตลอด

๓๔. ผลงานการประพันธ์ของคอกไม้สดที่เป็นนวนิยายเรื่องแรกคือ เรื่องอะไร

- ก. ดีฝ่อ
- ข. สามชาย
- ค. ความผิดครั้งแรก
- ง. ศัตรูของเจ้าหล่อน

๓๕. “กระดิ่งมอญ” มีลักษณะตรงกับข้อใด

- ก. กระดิ่งที่พวกมอญใช้
- ข. กระดิ่งขนาดใหญ่
- ค. ชื่อเครื่องใช้ชนิดหนึ่งเอาไว้ตักน้ำ
- ง. กระดิ่งที่ชาวมอญเป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้นเป็นชาติแรก

เรื่อง นิด ๆ หน่อย ๆ

๓๖. คุณลักษณะของผู้นำที่เหล่าเทพธิดาเลือกคือข้อใด

ก. หน้าตาสวยงาม มีความอ่อนหวานกว่าคนอื่น

ข. มีความดีมากกว่าคนอื่น

ค. มีความฉลาดกว่าคนอื่น

ง. มีความเก่งกล้า

๓๗. เพราะเหตุผลข้อใดที่ทำให้ “พ่อใหญ่” คิดจะเลือกเทพธิดาวิทยาศาสตร์เป็นราชินี

ก. เพราะเป็นเทพธิดาที่มีอาวุโสมากที่สุด

ข. เพราะเป็นเทพธิดาที่มีความเก่งกล้าสามารถมากที่สุด

ค. เพราะมีความฉลาด มีหัวคิดมาก และเก่งที่สุด

ง. เพราะมีความสวยมากที่สุด

เรื่อง นิด ๆ หน่อย ๆ - เครื่องหมายวรรคตอน

๓๘. เครื่องหมายวรรคตอนที่ใช้ค้นข้อความที่เป็นคำพูดหรือข้อความที่ผู้เขียนยกมาอ้างเรียกว่าอะไร

- ก. สัญประกาศ
- ข. อัญประกาศ
- ค. เส้นไข่ปลา
- ง. จุดภาค

๓๙. ข้อใดใช้เครื่องหมายวรรคตอน

ไม่ถูกต้อง

ก. ปลาตัวนี้ราคาเท่าไร?

ข. โปรดเกล้า ๆ อ่านว่า โปรดเกล้า โปรดกระหม่อม

ค. สัตว์พาหนะ ได้แก่ วัว ควาย ช้าง ม้า ฯลฯ

ง. “อนิจจา เธอช่างน่าสงสารเหลือเกิน”

เรื่อง การเล่านิทาน

๔๐. ข้อใดกล่าวถึงลักษณะของนิทาน

ไม่ถูกต้อง

- ก. เริ่มต้นด้วยกาลครั้งหนึ่ง
วันหนึ่ง นานมาแล้ว
- ข. เป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา มักเป็น
เรื่องอภินิหาร อัจฉริยะ
- ค. มีคติสอนใจให้แง่คิดไว้สอนทำ
เรื่อง
- ง. มีการผูกเรื่องเป็นปมหรือปัญหา
เพื่อให้น่าสนใจ

เรื่อง เสียงในภาษา - อวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง

๔๑. เสียงในภาษาเกิดขึ้นได้อย่างไร

- ก. เกิดจากการกำหนดลมหายใจเข้า
ออก
- ข. เกิดจากการทำงานประสานกัน
ของอวัยวะต่าง ๆ
- ค. เกิดจากการผลักดันของลม
หายใจออก
- ง. เกิดจากการผลักดันของลมหายใจ
เข้า

๔๒. ข้อใดเป็นแหล่งเริ่มต้นของเสียงใน
ภาษา

- ก. ปอด
- ข. ท้อง
- ค. กล่องเสียง
- ง. ริมฝีปาก

๔๓. เสียงในภาษามีกี่ชนิด

- ก. ๒ ชนิด
- ข. ๓ ชนิด
- ค. ๔ ชนิด
- ง. ๖ ชนิด

เรื่อง เสียงในภาษา - เสียงสระ

๔๔. ข้อใดเป็นสระเสียงสั้นและสระเสียง
ยาวคู่กัน

- ก. รัก , นิด
- ข. รอ , หน้อย
- ค. รุค , ดู
- ง. ฟั้น , ฟุ

๔๕. ข้อใดมีเสียงสระประสม

- ก. กิน
- ข. เผียะ
- ค. ไป
- ง. โลก

๔๖. ข้อใดเป็นอักษรควบแท้ทุกคำ

- ก. สร้าง , ปรางค์
- ข. ทราย , ทรวง
- ค. เสริม , สถาน
- ง. ตรวจ , ผลิ

เรื่อง เสียงในภาษา - เสียงพยัญชนะ

๔๗. ข้อใดมีพยัญชนะต้นพยางค์เป็น
พยัญชนะควบกล้ำ

- ก. นาก ราช
- ข. คช มาตร
- ค. กลาง กวาง
- ง. แจ่ม เจ็ด

๔๘. ข้อใดมีตัวสะกดมาตราเดียวกัน

- ก. บาท - เลข
- ข. สาว - ทาง
- ค. กราบ - บาบ
- ง. ลุย - ร่ม

๔๙. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะตัวสะกด
แม่กนทุกคำ

- ก. เดิน , หาญ , กล , กาท
- ข. นก , เลข , อุด , เมฆ
- ค. พบ , รูป , นพ , ลาก
- ง. รัก , สุข , นาค , ภาพ

เรื่อง เสียงในภาษา - เสียงวรรณยุกต์

๕๐. ข้อใดเป็นเสียงวรรณยุกต์เดียวกับ
คำว่า กาง

- ก. สาว
- ข. บ้าน
- ค. จาง
- ง. น้ำ

๕๑. ข้อใดเป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวา

- ก. ยุง
- ข. คราว
- ค. ไทย
- ง. เสียง

เรื่อง เสียงในภาษา - คำและพยางค์

๕๒. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของพยางค์

- ก. เสียงที่เปล่งออกมา ๑ ครั้ง
- ข. พยางค์มีส่วนประกอบอย่างน้อย
๓ ส่วน

ค. พยางค์คือ เสียงที่มีความหมาย
เท่านั้น

ง. พยางค์บางพยางค์มีความหมาย
บางพยางค์ไม่มีความหมาย

๕๓. สัตวาทิธาน มีกี่พยางค์

- ก. ๔ พยางค์
- ข. ๕ พยางค์
- ค. ๖ พยางค์
- ง. ๗ พยางค์

๕๔. พยางค์มีส่วนประกอบอย่างน้อยที่สุด
อะไรบ้าง

- ก. พยัญชนะต้น สระ ตัวกัณฑ์
- ข. พยัญชนะต้น สระ
เสียงวรรณยุกต์
- ค. พยัญชนะต้น ตัวสะกด
วรรณยุกต์
- ง. พยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด

เรื่อง การคัดลอกข้อความ

๕๕. ข้อใดกล่าวถึงหลักการคัดลอกข้อ
ความไม่ถูกต้อง

- ก. คัดลอกให้ครบถ้วนถูกต้องตาม
ต้นฉบับ
- ข. คัดลอกให้ถูกต้องตามอักขรวิธี
ของต้นฉบับ
- ค. เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมาย
วรรคตอนให้ถูกต้องตาม ต้นฉบับ
- ง. ไม่ควรบอกที่มาของข้อความที่คัด
ลอก

เรื่อง การจดบันทึก

๕๖. ข้อใดกล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของการบันทึกได้ถูกต้อง

- ก. เป็นการแสดงออกทางความคิดที่อิสระและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- ข. เป็นการฝึกให้แสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล
- ค. เป็นการช่วยบันทึกความทรงจำ
- ง. ถูกทุกข้อ

เรื่อง การใช้พจนานุกรม

๕๗. ข้อใดเรียงลำดับพยัญชนะได้ถูกต้องตามพจนานุกรม

- ก. ช ฉ ผ ห ว
- ข. ท น ผ ภ ร
- ค. ย ศ ร ฤ ว
- ง. ช ค ฐ ท ป

๕๘. คำอธิบายอักษรย่อที่อยู่ในวงเล็บในพจนานุกรมข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก. (ข) หมายถึง คำที่รับมาจากภาษาเขมร
- ข. (บ) หมายถึง คำที่รับมาจากภาษาบาลี
- ค. (ฉ) หมายถึง คำที่รับมาจากภาษาญี่ปุ่น
- ง. (ด) หมายถึง คำที่รับมาจากภาษาละติน

เรื่อง ประโยชน์ของพจนานุกรม

๕๙. ข้อใดเขียนถูกต้องทุกคำ

- ก. กระเพาะ กระทะ ลำไย รดชาติ
- ข. สังสรรค์ เครื่องยนต์ จัดสรร เต็นท์
- ค. ทแยง ชำรง บอระเพ็ด ข่อมเยา
- ง. บันลือ ประณีประนอม ฝรั่งเศส ผูกพัน

๖๐. ข้อใดอ่านถูกต้องทุกคำ

- ก. เกียรติภูมิ อ่านว่า เกียด - ดี - พูม
คณิตศาสตร์ อ่านว่า คะ - นิค - ตะ - สาด
- ข. คุณวุฒิ อ่านว่า คุณ - นะ - วุด
หอมช่อ อ่านว่า ซอม - มะ - ช่อ
- ค. นนทรี อ่านว่า นน - จี
ปฐมนิเทศ อ่านว่า ปะ - ถม - นิ - เทด
- ง. แพทยศาสตร์ อ่านว่า แพด - ทะ - ยะ - สาด
ภูมิดำเนินา อ่านว่า พู - มิ - ดำ - เนา

แบบสอบวัดทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย

() () () 1-3

โรงเรียน.....ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้มีทั้งหมด 38 ข้อ คำถามทั้งหมดมุ่งถามท่าที่หรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทย ขอให้นักเรียนอ่านคำถามทุกข้อให้เข้าใจและตอบทุกคำถามลงในแบบสอบถามนี้
2. คำตอบที่ได้ไม่มีถูกหรือผิด และจะไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน
3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงตามท่าที่หรือความรู้สึกอันแท้จริงของนักเรียนต่อวิชาภาษาไทย

ตัวอย่าง

ข้อ ที่	รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
	ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขเมื่อได้เรียนวิชาภาษาไทย	☒				

ตอบให้ครบทุกข้อและตรงกับความรู้สึกของนักเรียนให้มากที่สุด มิฉะนั้นแบบสอบถามชุดนี้จะไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำไปวิเคราะห์ได้

ต่อไปนี้เป็นการทำแบบสอบถาม ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อที่	รายการ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ช่อง สำหรับ ผู้ วิจัย
1.	การเรียนวิชาภาษาไทยช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของภาษาไทย						4 ()
2.	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาน่าสนใจไม่รู้						5 ()
3.	ข้าพเจ้าไม่ชอบวิชาภาษาไทย ข้าพเจ้าเรียนเพื่อนำไปใช้ในการสอบเท่านั้น						6 ()
4.	ถ้าโรงเรียนจัดชุมนุมภาษาไทย ข้าพเจ้าจะสมัครเข้าเป็นสมาชิก						7 ()

ข้อที่	รายการ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ช่อง สำหรับ ผู้วิจัย
5.	ถ้าเพื่อนชวนไปเรียนพิเศษวิชาภาษาไทย แม้ จะไม่เสียเงินข้าพเจ้าก็จะไม่ไป						8 ()
6.	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่สำคัญมากวิชาหนึ่ง						9 ()
7.	ข้าพเจ้าจะสบายใจมากกว่านี้ ถ้าไม่มีการ เรียนวิชาภาษาไทยในโรงเรียน						10 ()
8.	น่าจะเพิ่มเวลาเรียนวิชาภาษาไทยให้มาก กว่านี้						11 ()
9.	ถ้าเพื่อน ๆ กำลังคุยกันเรื่องเนื้อหาวิชาภาษา- ไทยที่เพิ่งเรียนเสร็จ ข้าพเจ้าจะร่วมวงด้วย						12 ()
10.	ข้าพเจ้าไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมการโต้วาที หรือการอภิปรายที่โรงเรียนจัดขึ้น						13 ()
11.	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น						14 ()
12.	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่น่าสนใจเรียน						15 ()
13.	ข้าพเจ้าชอบเมื่อครูให้ฝึกแต่งคำประพันธ์ทั้ง ประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง						16 ()
14.	ข้าพเจ้ามักคุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอนวิชา ภาษาไทย						17 ()
15.	ข้าพเจ้าจะสรุปเป็นบันทึกย่อๆไว้เพื่อใช้ใน การสอบวิชาภาษาไทย						18 ()
16.	ถ้ามีเวลาว่าง ข้าพเจ้าจะทบทวนวิชาอื่นที่ ไม่ใช่วิชาภาษาไทย						19 ()
17.	วิชาภาษาไทยทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อ หน่ายในการเรียน						20 ()
18.	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี นิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น						21 ()

ข้อที่	รายการ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ช่อง สำหรับ ผู้วิจัย
19.	ข้าพเจ้าชอบทำกิจกรรมกับชุมนุมภาษาไทยมากกว่าชุมนุมอื่นๆ						22 ()
20.	วันที่ต้องเรียนวิชาภาษาไทย ข้าพเจ้าเหมือนถูกบังคับให้เรียน						23 ()
21.	ข้าพเจ้ามักคิดว่าแสวงหาความรู้เพิ่มเติมที่นอกเหนือไปจากหนังสือเรียนเสมอ						24 ()
22.	ถ้าข้าพเจ้าไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน ข้าพเจ้ามักจะไม่สนใจที่จะไปปรึกษาครูหรือเพื่อน						25 ()
23.	วิชาภาษาไทยไม่ได้ช่วยเสริมให้การเรียนรู้วิชาอื่นๆดีขึ้น						26 ()
24.	ไม่มีความจำเป็นที่ทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาไทย						27 ()
25.	ข้าพเจ้าชอบเรียนวิชาภาษาไทยมากกว่าวิชาอื่นๆ						28 ()
26.	รายการอภิปรายหรือโต้วาทีทางโทรทัศน์เป็นรายการที่น่าเบื่อ						29 ()
27.	แม้ว่าครูไม่สั่งการบ้าน ข้าพเจ้าก็ยังทบทวนเนื้อหาที่เรียนแต่ละวันเสมอ						30 ()
28.	หากมีเวลาข้าพเจ้ามักจะศึกษาวรรณคดีและงานประพันธ์ของบุคคลที่ชื่นชอบเสมอ						31 ()
29.	ข้าพเจ้าไม่สนใจอ่านวรรณคดีเพราะเข้าใจยาก						32 ()
30.	ข้าพเจ้ารู้สึกที่วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ยังเรียนยิ่งน่าเบื่อ						33 ()
31.	ถ้ามีโอกาสเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้าพเจ้าจะเลือกเรียนแผนการเรียน สังคม – ภาษาไทย						34 ()
32.	ข้าพเจ้าจะเรียนพิเศษวิชาภาษาไทยในช่วงปิดภาคเรียน						35 ()
33.	ข้าพเจ้าจะร่วมจัดนิทรรศการชุมนุมอื่นที่ไม่ใช่ชุมนุมภาษาไทย						36 ()

ข้อที่	รายการ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ช่อง สำหรับผู้ วิจัย
34.	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ทำให้ผู้เรียนมีความ สนุกสนาน						37 ()
35.	ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดเสมอเมื่อต้องเรียนวิชา ภาษาไทย						38 ()
36.	วิชาภาษาไทยไม่ได้ช่วยให้บ้านเมืองเจริญขึ้น						39 ()
37.	ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทยที่ต้องใช้เป็น เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารที่สำคัญของคนไทย						40 ()
38.	การเรียนวิชาภาษาไทยเป็นการเสียเวลาเปล่า						41 ()

@@ ผู้วิจัยขอขอบคุณนักเรียนทุกคน @@

แบบสำรวจตัวเสริมแรง (ครั้งที่ ๑)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ทุกข้อตามความเป็นจริง โดยในแต่ละข้อให้นักเรียนเขียนเรียงลำดับสิ่งของที่นักเรียนชอบมากที่สุด ไปถึงน้อยที่สุด ๓ อันดับแรก

๑. หนังสือที่นักเรียนชอบอ่านมากที่สุดคือ

อันดับ ๑

อันดับ ๒

อันดับ ๓

๒. อุปกรณ์การเรียนที่นักเรียนต้องการมากที่สุด คือ

อันดับ ๑

อันดับ ๒

อันดับ ๓

๓. ขนมที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือ

อันดับ ๑

อันดับ ๒

อันดับ ๓

๔. ของเล่นที่นักเรียนต้องการมากที่สุดคือ

อันดับ ๑

อันดับ ๒

อันดับ ๓

๕. สิ่งของอื่น ๆ นอกจาก ๔ ข้อข้างต้นที่นักเรียนต้องการมากที่สุด คือ

อันดับ ๑

อันดับ ๒

อันดับ ๓

แบบสำรวจตัวเสริมแรง (ครั้งที่ 2)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนจัดลำดับสิ่งของตามรายการที่กำหนดให้ข้างล่างนี้ เรียงตามลำดับจากสิ่ง
 นักเรียนต้องการมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นอันดับ 2, 3 ,....., 15

1. หนังสือการ์ตูน	ต้องการเป็นลำดับที่.....
2. หนังสือนิทาน	ต้องการเป็นลำดับที่.....
3. หนังสือกริยา 3 ช่อง	ต้องการเป็นลำดับที่.....
4. ดินสอ	ต้องการเป็นลำดับที่.....
5. ปากกาแดง-น้ำเงิน	ต้องการเป็นลำดับที่.....
6. ปากกาลบคำผิด	ต้องการเป็นลำดับที่.....
7. ไม้บรรทัดเล็ก	ต้องการเป็นลำดับที่.....
8. ยางลบ	ต้องการเป็นลำดับที่.....
9. เกมต่อภาพ	ต้องการเป็นลำดับที่.....
10. เลย์	ต้องการเป็นลำดับที่.....
11. ทวิสต์	ต้องการเป็นลำดับที่.....
12. ลูกกอล์ฟ	ต้องการเป็นลำดับที่.....
13. ตุ๊กตาหมี	ต้องการเป็นลำดับที่.....
14. ทอฟฟี่	ต้องการเป็นลำดับที่.....
15. สมุด	ต้องการเป็นลำดับที่.....

ตารางแลกเปลี่ยนตัวเสริมแรง

จำนวนคะแนน	จำนวนดาว	สิ่งของแลกเปลี่ยน
1	1	ทอफी 3 เม็ด , ยางลบ 1 อัน
2	2	ทวิสต์ 1 ห่อ , เลย์ 1 ห่อ
3	3	ไม้บรรทัดเล็ก 1 อัน
4	4	ดินสอ 1 แท่ง , ปากกาแดง- น้ำเงิน 1 ค้าม
5	5	สีไม้ 1 กล่อง , สมุด 1 เล่ม
6	6	หนังสือกริยา 3 ช่อง 1 เล่ม
7	7	หนังสือนิทาน 1 เล่ม , หนังสือการ์ตูน 1 เล่ม
8	8	น้ำยาลบคำผิด 1 ค้าม
9	9	ตุ๊กตาหมี 1 ตัว
10	10	เกมต่อภาพ 1 กล่อง

แบบบันทึกการกำกับตนเอง

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้น.....เลขที่.....

ข้อมูลทั่วไป			แบบบันทึกการตั้งเป้าหมาย			แบบบันทึกคะแนน		แบบบันทึกการประเมินตนเอง			แบบบันทึกการเสริมแรงตนเอง		หมายเหตุ		
ครั้งที่	ว.ค.ป.	เรื่อง	คะแนนเต็ม	เป้าหมายใน การทำแบบ ทดสอบย่อย ได้ถูกต้อง	คิดเป็น ร้อยละ	คะแนน ที่ได้ (คะแนน)	คิดเป็น ร้อยละ	การเปรียบเทียบกับเป้าหมาย			คะแนนที่ได้ แตกต่างจาก เป้าหมาย	จำนวน ดาวที่ ได้ไป	สิ่งของ ที่ได้รับ		
								ต่ำกว่า	เท่ากับ	สูงกว่า					
๑															
๒															
๓															
๔															
๕															
๖															
๗															
๘															
๙															
๑๐															
๑๑															

แบบบันทึกการเขียนข้อความแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ถ้านักเรียนได้คะแนน เท่ากับเกณฑ์เป้าหมาย หรือ สูงกว่าเกณฑ์เป้าหมาย ให้นักเรียน
เขียนข้อความ แสดงปฏิกิริยาต่อตนเองทางบวก ดังนี้

“ข้าพเจ้า.....ตั้งเกณฑ์พฤติกรรมเป้าหมายไว้
ร้อยละ.....ข้าพเจ้าทำคะแนนแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทยได้ถูกต้อง
คิดเป็นร้อยละ.....ซึ่งเท่ากับ / สูงกว่าเกณฑ์พฤติกรรมเป้าหมาย
ข้าพเจ้ารู้สึก.....
.....
ครั้งต่อไปข้าพเจ้าจะพยายามทำคะแนนให้เพิ่มมากขึ้น”

ถ้านักเรียนได้คะแนน ต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมาย ที่กำหนดไว้ ให้นักเรียนเขียนข้อความแสดง
ปฏิกิริยาต่อตนเอง ดังนี้

“ข้าพเจ้า.....ตั้งเกณฑ์พฤติกรรมเป้าหมายไว้
ร้อยละ.....ข้าพเจ้าทำคะแนนแบบทดสอบย่อยวิชาภาษาไทยได้
ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ.....ฉะนั้น ข้าพเจ้าจะพยายามทำคะแนน
ให้เพิ่มมากขึ้นในครั้งต่อไป”

ชุดการฝึกเทคนิคแผนผังทางปัญญา

ส่วนนำ

ในส่วนนำของชุดการฝึกแผนผังทางปัญญา เป็นส่วนที่ผู้สร้างชุดฝึกต้องการอธิบายถึงภาพรวมของชุดฝึกชุดนี้ โดยได้แบ่งเนื้อหาของส่วนนี้ดังต่อไปนี้

1. กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับแผนผังทางปัญญา ประกอบด้วย
 - 1.1 ลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญา
 - 1.2 ลักษณะของแผนผังทางปัญญาที่ดี
 - 1.3 การนำแผนผังทางปัญญามาใช้ในงานต่างๆ
2. กรอบแนวคิดในการสร้างชุดการฝึกแผนผังทางปัญญา
3. วัตถุประสงค์ของการฝึก
4. ลักษณะกิจกรรมของการฝึกโดยทั่วไป
5. การประเมินผลกาฝึก

1. กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับแผนผังทางปัญญา

ลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญา แผนผังทางปัญญาเป็นเครื่องมือที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นการสะท้อนการคิดของมนุษย์ด้วยการจำลองลักษณะการทำงานของเซลล์ประสาทภายในสมองของมนุษย์ โดยผลของการสร้างแผนผังทางปัญญาเป็นการพัฒนาคุณภาพการคิดของผู้สร้าง ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญาได้ 2 ประเด็นหลักดังต่อไปนี้

1. **เทคนิค (technique)** แผนผังทางปัญญาเป็นเครื่องมือที่อาศัยเทคนิคที่ช่วยทำให้ประสิทธิภาพในการคิดเพิ่มขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะพื้นฐานที่ต้องมีในแผนผังทางปัญญาทุกแผนผัง โดยเราสามารถแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะดังนี้

1.1 **ใช้การเน้น (use emphasis)** ผู้สร้างแผนผังทางปัญญาจะใช้การเน้นถึงความสำคัญของความคิดในแผนผังโดยผ่านทางองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่

- การใช้รูปภาพตรงกลางและใช้สีตั้งแต่ 3 สีขึ้นไป
- การใช้รูปภาพและคำที่มีมิติต่างกัน
- การใช้คำหรือรูปภาพที่สามารถรับรู้ และเข้าใจได้ง่าย
- การใช้คำ เส้น และรูปภาพที่มีขนาดแตกต่างกัน
- การเว้นระยะระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของแผนผังที่เหมาะสม

1.2 **ใช้ความเชื่อมโยง (use association)** ในการสร้างแผนผังทางปัญญาต้องอาศัยความเชื่อมโยงของความคิดที่ผู้สร้างสามารถถ่ายทอดออกมาด้วยการใช้เทคนิคต่างๆ ดังนี้

- การใช้ลูกศร เมื่อต้องการเชื่อมโยงความคิดภายในความคิดหลักเดียวกัน
หรือระหว่างความคิดหลักแต่ละความคิด

- การใช้สีเดียวกันในการแสดงความเชื่อมโยงของความคิด
- การใช้รหัสหรือสัญลักษณ์ต่างๆ ในการแสดงความเชื่อมโยง

1.3 มีความชัดเจน (be clear) แผนผังทางปัญญาจะต้องมีความชัดเจนใน
ประเด็นต่อไปนี้

- ใช้คำในการแสดงความคิดเพียง 1 คำต่อเส้น 1 เส้นเท่านั้น
- เขียนคำทุกคำที่เป็นการแสดงถึงความคิดของผู้สร้างแผนผังลงบนแผนผัง
ทางปัญญาโดยคำที่ใช้สั้นกระชับ และตำแหน่งบนแผนผังแสดงถึงความสำคัญ
- เขียนคำเหนือเส้น
- ลากเส้นให้มีความยาวเท่ากับความยาวของคำ
- ลากเส้นหลักเพื่อเชื่อมโยงรูปภาพตรงกลางกับความคิดหลัก
- แสดงความเชื่อมโยงเส้นแต่ละเส้นกับเส้นอื่นๆ
- ลากเส้นหลักให้หนากว่าเส้นอื่นๆ
- สร้างแผนผังทางปัญญาให้มีลักษณะต่อเนื่อง ไม่ขาดตอนออกจากกัน
- วาดรูปภาพให้มีความชัดเจนที่สุดเท่าที่เป็นไปได้
- พยายามวางกระดาษในการสร้างแผนผังให้อยู่ในแนวนอน
- เขียนคำไม่ให้กลับหัว

1.4 มีการพัฒนารูปแบบของตนเอง แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องรักษา
ลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญาด้วย (develop a personal style while maintaining the
mind map laws) ในการสร้างแผนผังทางปัญญาเป็นการแสดงถึงลักษณะความเป็นส่วนตัวของผู้
สร้างแผนผังแต่อย่างไรก็ตามก็ต้องรักษาลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญาด้วย

2. แบบแผนของแผนผัง (layout) การสร้างแผนผังทางปัญญา นอกจากใช้เทคนิคต่างๆ
ช่วยให้แผนผังมีประสิทธิภาพแล้วยังต้องอาศัยการวางรูปแบบของแผนผังที่ดีอีกด้วยได้แก่

2.1 การใช้เรียงลำดับชั้นของการคิด (use hierarchy) ในการสร้างแผนผัง
ทางปัญญาต้องมีการเรียงลำดับการคิดก่อนและหลังในเรื่องต่างๆ

2.2 การใช้การเรียงลำดับเกี่ยวกับตัวเลข (use numerical order) การ
สร้างแผนผังทางปัญญาในงานบางอย่าง เช่น การพูด การเรียงความ และการตอบข้อสอบ ต้องมี
ลำดับชั้นในการเขียน หรือการพูด ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์ที่จะอ้างอิงถึงขั้นตอนได้เป็นอย่างดี

ลักษณะของแผนผังทางปัญญาที่ดี แผนผังทางปัญญาที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. แผนผังทางปัญญาไม่มีความยุ่งเหยิง ถึงแม้จะมีการแตกแขนงของความคิดมากแต่ผู้อ่านแผนผังก็สามารถเข้าใจถึงความคิด และขั้นตอนของความคิดที่แสดงในแผนผังทางปัญญาได้โดยไม่สับสน

2. รูปภาพ และคำมีความหมายที่ชัดเจน และมีความเป็นรูปธรรมมาก สามารถเข้าใจได้ง่าย และใช้เวลาน้อย

การนำแผนผังทางปัญญามาใช้ในงานต่าง ๆ (application of mind mapping)

แผนผังทางปัญญาเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้การทำงานต่างๆ บรรลุเป้าหมายได้อย่างประสบความสำเร็จมากกว่าการใช้วิธีการแต่ดั้งเดิม งานดังกล่าวได้แก่

1. การจดบันทึก (note - taking) ในการจดบันทึกแต่ดั้งเดิม ใช้วิธีการเขียนในลักษณะแนวอนหรือแนวตั้งเท่านั้น ทำให้ผู้จดบันทึกไม่สามารถเห็นถึงจุดสำคัญ และความสัมพันธ์ของเนื้อหาได้อย่างชัดเจน แต่ถ้านำแผนผังทางปัญญามาใช้ในการจดบันทึก จะทำให้เห็นการเน้นถึงจุดสำคัญ และความเชื่อมโยงของเนื้อหาอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. การเสนอผลงาน (presentation) การเสนอผลงานแบบเดิม ไม่สามารถทำให้เห็นถึงภาพรวมหรือองค์ประกอบของเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้รับสารได้เข้าใจได้โดยง่าย แต่ลักษณะของแผนผังทางปัญญานั้นมีการแสดงถึงภาพรวมของเนื้อหา รวมถึงความเชื่อมโยงของเนื้อหาทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารได้ดีขึ้น

3. การสรุปเรื่องต่างๆ จากความจำ (recall) การที่มนุษย์ไม่สามารถระลึกถึงเหตุการณ์ของสิ่งที่ได้พบได้เห็นได้อาจเป็นเพราะไม่สามารถถอดรหัสจากความจำได้ เมื่อใช้แผนผังทางปัญญาช่วยในการสรุปเรื่องต่างๆ ที่ได้พบเห็นมาจะทำให้มนุษย์สามารถจัดลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น และการใช้รูปภาพช่วยในการเตือนความจำได้เป็นอย่างดี

4. การตัดสินใจ (decision making) ในการตัดสินใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยปกติมักจะไม่สามารถเห็นถึงผลดีและผลเสียในการตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่งได้ แต่แผนผังทางปัญญาจะทำให้เห็นถึงผลดีและผลเสียได้อย่างชัดเจน ทำให้การตัดสินใจลดความผิดพลาดได้มากขึ้นด้วย

5. การแก้ปัญหา (problem solving) การนำแผนผังทางปัญญามาใช้ในการแก้ปัญหาจะทำให้ผู้แก้ปัญหาได้เห็นถึงปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย รวมทั้งสามารถเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาได้ชัดเจนไม่มีความสับสน ส่งผลให้สามารถแก้ปัญหาได้ลุล่วง

6. การวางแผน (planing) การใช้แผนผังทางปัญญาในการวางแผนทำกิจกรรมต่างๆ จะทำให้สามารถวางแผนได้อย่างมีระบบ และขั้นตอนในการทำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี รวมทั้งยังสามารถเห็นถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมที่ควรคำนึงถึงได้เป็นอย่างดี

7. การจัดการโครงการ (project management) ในการจัดการโครงการต่างๆ สิ่งที่สำคัญก็คือ ผู้ดำเนินการต้องทราบถึงองค์ประกอบต่างๆ การจัดการโครงการได้แก่ เป้าหมายของการทำโครงการ วัตถุประสงค์ในการทำโครงการ ขั้นตอนในการดำเนินการ และงบประมาณที่ต้องใช้ในการดำเนินการด้วย ซึ่งเมื่อใช้แผนผังทางปัญญาก็จะสามารถทำให้เห็นถึงองค์ประกอบต่างๆ ได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้โครงการสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย

2. กรอบแนวคิดในการสร้างชุดการฝึกแผนผังทางปัญญา

ในการสร้างชุดฝึกนี้ สร้างจากพื้นฐานแนวคิดของการใช้แผนผังทางปัญญาในงานต่างๆ (application of mind mapping) ได้แก่ การเสนองาน การวางแผนและ การจดบันทึก โดยในการฝึกครอบคลุมหมายให้ผู้ฝึกดำเนินการสร้างแผนผังทางปัญญาเพื่อให้งานดังกล่าวสำเร็จลุล่วง ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 มารู้จักแผนผังทางปัญญากันเถอะ 1

กิจกรรมที่ 2 มารู้จักแผนผังทางปัญญากันเถอะ 2 (รูปวงกลม)

กิจกรรมที่ 3 มารู้จักแผนผังทางปัญญากันเถอะ 3 (รูปวงกลม-ต่อ)

กิจกรรมที่ 4 อะไรเอ่ย การเสนองาน (presentation)

กิจกรรมที่ 5 การวางแผนการเดินทาง การวางแผน (planing)

กิจกรรมที่ 6 สรุปเรื่องที่ได้อ่าน การจดบันทึกจากหนังสือ (note-taking)

3. วัตถุประสงค์ของการฝึก

1. เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและประโยชน์ของการใช้แผนผังทางปัญญาในการทำกิจกรรมต่างๆ
2. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกสร้างแผนผังทางปัญญาด้วยตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนแผนผังทางปัญญาได้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของแผนผัง
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำแผนผังทางปัญญาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาภาษาไทยได้ถูกต้อง

4. ลักษณะของกิจกรรมโดยทั่วไป

กิจกรรมการฝึกใช้แผนผังทางปัญญาชุดนี้ เป็นกิจกรรมที่ต้องการฝึกให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญา ลักษณะของแผนผังทางปัญญาที่ดี และสามารถนำแผนผังทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในการเรียนวิชาภาษาไทยได้อย่าง

ถูกต้องทั้งในลักษณะรายบุคคลและเป็นกลุ่มซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรม ครั้งละ 1 กิจกรรม กิจกรรมละ 50 นาที มีทั้งหมด 6 กิจกรรม

5. การประเมินผลการฝึก

1. สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนในขณะร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งโดยพฤติกรรมที่สังเกต ได้แก่ ความสนใจ การตอบคำถาม การร่วมอภิปรายภายในกลุ่ม และ การทำงานกลุ่ม เพื่อประเมินความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของนักเรียนในการร่วมกิจกรรม ทั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายร่วมกับการประเมินแผนผังทางปัญญาของนักเรียนเพื่อระบุถึงสาเหตุของผลในการประเมินแผนผังอีกด้วย

2. ประเมินแผนผังทางปัญญาของนักเรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม จากการทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง ตามจุดประสงค์ และเกณฑ์ในการประเมิน

2.1 จุดประสงค์ในการประเมินผลแผนผังทางปัญญา

- 1) เพื่อจำแนกนักเรียนจากความสามารถในการสร้างแผนผังทางปัญญาด้วยการกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน
- 2) ตรวจสอบความก้าวหน้าของความสามารถในการสร้างแผนผังทางปัญญาของนักเรียนแต่ละคนในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง

2.2 วิธีดำเนินการในการประเมินผลแผนผังทางปัญญา

1. ครูนำแผนผังทางปัญญาของนักเรียนแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่ม มาประเมินผลด้วยแบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา โดยใช้กรอบแนวคิดในการสร้างจากกฎของแผนผังทางปัญญา (mind map laws) โดยครูนำมาสร้างเป็นข้อกระทงเพื่อใช้ในการประเมิน ซึ่งแยกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ โครงสร้างของแผนผัง (9 ข้อกระทง) ลักษณะของเส้น (3 ข้อกระทง) รูปภาพ (3 ข้อกระทง) และการสื่อความหมาย (5 ข้อกระทง) โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

1.1 เทคนิค (technique)

1) ใช้การเน้น (use emphasis)

กฎของแผนผังทางปัญญา	ข้อกระทง (item)	องค์ประกอบ
การใช้รูปภาพตรงกลางและใช้สีตั้งแต่ 3 สีขึ้นไป	3. มีรูปภาพตรงกลาง	โครงสร้างของแผนผัง
	1. รูปภาพตรงกลางใช้สีตั้งแต่ 3 สีขึ้นไป	รูปภาพ
การใช้รูปภาพและคำที่มีมิติแตกต่างกัน	3. มีการเน้นด้วยการใช้มิติหรือขนาดของรูปภาพที่แตกต่างกัน	รูปภาพ
	3. มีการเน้นคำด้วยการใช้มิติหรือขนาดของตัวอักษรที่ต่างกัน	การสื่อความหมาย

กฎของแผนผังทางปัญญา	ข้อกระทง (item)	องค์ประกอบ
การใช้คำหรือรูปภาพที่สามารถรับรู้ และเข้าใจได้ง่าย	2. รูปภาพที่ใช้ในแผนผังสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน	รูปภาพ
	2. คำที่ใช้สามารถเข้าใจได้ทุกคำ	การสื่อความหมาย
การใช้คำ เส้น และรูปภาพที่มีขนาดแตกต่างกัน	2. มีการเน้นด้วยการใช้ขนาดของเส้นที่แตกต่างกัน	ลักษณะของเส้น
	3. มีการเน้นด้วยการใช้มิติหรือขนาดของรูปภาพที่แตกต่างกัน	รูปภาพ
	3. มีการเน้นด้วยการใช้มิติหรือขนาดของตัวอักษรที่ต่างกัน	การสื่อความหมาย
การเว้นระยะระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของแผนผังที่เหมาะสม	5. เว้นระยะระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของแผนผังได้เหมาะสม	โครงสร้างของแผนผัง

2) ใช้ความเชื่อมโยง (use association)

กฎของแผนผังทางปัญญา	ข้อกระทง (item)	องค์ประกอบ
การใช้ลูกศร เมื่อต้องการเชื่อมโยงความคิด	8. มีการเชื่อมโยงความคิดด้วยสี เส้น ลูกศร รหัส หรือสัญลักษณ์ เดียวกัน	โครงสร้างของแผนผัง
การใช้สีเดียวกันในการแสดงความเชื่อมโยงของความคิด	8. มีการเชื่อมโยงความคิดด้วยสี เส้น ลูกศร รหัส หรือสัญลักษณ์ เดียวกัน	โครงสร้างของแผนผัง
การใช้รหัสหรือสัญลักษณ์ต่างๆ ในการแสดงความเชื่อมโยงความคิด	8. มีการเชื่อมโยงความคิดด้วยสี เส้น ลูกศร รหัส หรือสัญลักษณ์ เดียวกัน	โครงสร้างของแผนผัง

3) มีความชัดเจน (be clear)

กฎของแผนผังทางปัญญา	ข้อกระทง (item)	องค์ประกอบ
ใช้คำเพียง 1 คำต่อเส้น 1 เส้น	6. เขียนคำ 1 คำ ต่อเส้น 1 เส้น	โครงสร้างของ แผนผัง
คำที่ใช้สั้นกระชับรัด และ ตำแหน่งของคำแสดงถึงการให้ ความสำคัญกับคำนั้น	1. ใช้คำสั้นๆกระชับรัด	การสื่อความ หมาย
	5. ตำแหน่งของคำแสดงถึงการให้ความ สำคัญของคำนั้น	การสื่อความ หมาย
เขียนคำเหนือเส้น	7. เขียนคำอยู่เหนือเส้น	โครงสร้างของ แผนผัง
ลากเส้นให้มีความยาวเท่ากับ ความยาวของคำ	3. ความยาวของเส้นเท่ากับความยาวของ คำ	ลักษณะของเส้น
ลากเส้นหลักเพื่อเชื่อมโยงรูป ภาพตรงกลางกับความคิดหลัก และมีความหนากว่าเส้นอื่นๆ	1. เส้นที่เชื่อมโยงจากรูปภาพตรงกลางมี ลักษณะหนากว่าเส้นอื่นๆ	ลักษณะของเส้น
สร้างแผนผังทางปัญญาให้มี ลักษณะรวมเป็นหนึ่งเดียวไม่ ขาดตอนออกจากกัน	9. เส้นที่เชื่อมโยงคำจากความคิดระดับหนึ่ง ไปยังความคิดอีกระดับต้องต่อเนื่องกัน	โครงสร้างของ แผนผัง
พยายามวางกระดาษในการ สร้างแผนผังให้อยู่ในแนวนอน	1. แผนผังอยู่ตามแนวนอนของกระดาษ	โครงสร้างของ แผนผัง
เขียนคำไม่ให้กลับหัว	4. ตัวอักษรของคำแต่ละคำไม่กลับหัว	การสื่อความ หมาย

4) มีการพัฒนารูปแบบของตนเอง แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องรักษาลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญาด้วย (develop a personal style while maintaining the mind map laws)

กฎของแผนผังทางปัญญา	ข้อกระทง (item)	องค์ประกอบ
	4. แผนผังทางปัญญามีลักษณะเฉพาะตน แตกต่างจากของคนอื่น ๆ	โครงสร้างของ แผนผัง

1.2 แบบแผนของแผนผัง (layout)

1) การใช้การเรียงลำดับขั้นของการคิด

กฎของแผนผังทางปัญญา	ข้อกระทง (item)	องค์ประกอบ
	2. มีการเรียงลำดับขั้นของการคิด	โครงสร้างของแผนผัง

2) การใช้การเรียงลำดับเกี่ยวกับตัวเลข (use numerical order)

กฎของแผนผังทางปัญญา	ข้อกระทง (item)	องค์ประกอบ
	8. มีการเชื่อมโยงความคิดด้วยสี เส้น ลูกศร รหัสหรือสัญลักษณ์	โครงสร้างของแผนผัง

2. นักเรียนที่สามารถผ่านเกณฑ์ในการประเมินได้ต้องมีแผนผังทางปัญญาที่มีลักษณะตามข้อกระทงทุกข้อของทุกประเด็นในแบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา

หมายเหตุ ในกรณีที่มีผู้ไม่สามารถในการประเมินหลังทำการฝึกครบทุกกิจกรรมในชุดฝึกชุดนี้แล้ว ครูจะดำเนินการฝึกเพิ่มเติมจนกว่าจะสามารถผ่านเกณฑ์ในการประเมินได้

3. ผู้ประเมินจะเขียนคำแนะนำที่นักเรียนทำได้ดี และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขจากการประเมินผลแผนผังทางปัญญาตามองค์ประกอบในแบบประเมินฯ ทุกครั้ง โดยเขียนไว้ด้านหลังแผนผังทางปัญญาของนักเรียน และดำเนินการส่งคืนให้นักเรียนอ่านคำแนะนำ แล้วเก็บไว้ในแฟ้มเก็บรวบรวมผลงานของแต่ละบุคคล

กิจกรรมที่ ๑

เรื่อง มาร์จักษ์แผนผังทางปัญญากันเถอะ ๑ เวลา ๕๐ นาที

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะแผนผังทางปัญญา
๒. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนในการสร้างแผนผังทางปัญญา
๓. เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างแผนผังทางปัญญาขั้นพื้นฐานได้
๔. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายแผนผังทางปัญญาที่สร้างขึ้นได้

๒. เนื้อหา

ลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญาหรือกฎของแผนผังทางปัญญา (รายละเอียดแนบท้ายกิจกรรม)

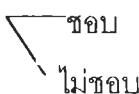
๓. กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูกล่าวถึงลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญา และอธิบายถึงขั้นตอนในการสร้างแผนผังทางปัญญา

ขั้นดำเนินการฝึก

๑. ครูแจกกระดาษขนาด A4 ให้นักเรียนคนละ ๑ แผ่น และดินสอสี
๒. ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนชื่อ – นามสกุลของตนเองลงในกระดาษที่ได้รับ พร้อมวาดรูปประกอบด้วย

๓. ครูให้นักเรียนเขียนคำว่า “รูปร่าง” “นิสัย” “อาหาร” “กีฬา” “วิชา” “เพื่อนที่ชอบ” “งานอดิเรก” โดยเขียนรอบ ๆ ชื่อของตนและลากเส้นโยงจากชื่อไปยังคำต่าง ๆ ข้างต้น รวมทั้ง อาจจะเขียนคำแยกออกมาจากคำเหล่านั้นว่า “ชอบ” “ไม่ชอบ” “ดี” หรือ “ไม่ดี” เพื่อให้เกิดความชัดเจน เช่น อาหาร “ชอบ” เป็นต้น

๔. ให้นักเรียนเขียนคำที่จะอธิบายหรือทำให้เข้าใจคำที่เขียนในขั้นที่ ๓ ซึ่งเกี่ยวข้องกับตนเอง เพื่อที่คนอ่านแล้วจะรู้จักนักเรียนให้มากที่สุด และต้องเขียนเส้นโยงออกมา ๑ คำต่อ ๑ เส้น

๕. ให้นักเรียนเขียนภาพประกอบคำต่าง ๆ ที่อยู่ในแผนผังทางปัญญาที่สร้างขึ้นตามชอบใจและให้เน้นคำที่ต้องการให้ความสำคัญ เช่น อาหารที่ชอบมากที่สุด ซึ่งในการเน้นนั้นอาจจะใช้สีที่แตกต่าง หรือ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ตามชอบใจ

๖. ครูให้ตัวแทนนักเรียน ลองแนะนำตนเอง โดยใช้แผนผังทางปัญญาที่ได้สร้างขึ้น
 ๗. หลังจากนั้นครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับกิจกรรมที่นักเรียนได้ทำว่ามีลักษณะอย่างไร ต้องใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง และมีขั้นตอนอย่างไร
- ขั้นสรุป
๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงลักษณะของแผนผังทางปัญญาและขั้นตอนในการสร้างแผนผังทางปัญญา
 ๙. ครูแสดงตัวอย่างของแผนผังทางปัญญาให้นักเรียนดูเพิ่มเติม พร้อมทั้งอธิบายประกอบ

๔. สื่อ

๑. ใบความรู้เรื่อง ลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญา
๒. อุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษขนาด A4 ดินสอสี และปากกาเมจิก

๕. การประเมินผล

๑. สังเกตจากการตอบคำถาม และการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
๒. สังเกตการสร้างแผนผังทางปัญญาของนักเรียนแต่ละคน
๓. ประเมินแผนผังทางปัญญาเป็นรายบุคคล ตามเกณฑ์ในแบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา (แบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา)

กิจกรรมที่ ๒

เรื่อง มารู้อีกกับแผนผังทางปัญญากันเถอะ ๒ (รูปวงกลม) เวลา ๕๐ นาที

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะแผนผังทางปัญญา
๒. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนในการสร้างแผนผังทางปัญญา
๓. เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างแผนผังทางปัญญาขั้นพื้นฐานได้
๔. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนแผนผังทางปัญญาได้ถูกต้อง
๕. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายแผนผังทางปัญญาที่สร้างขึ้นได้

๒. เนื้อหา

ลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญาหรือกฎของแผนผังทางปัญญา (รายละเอียดแนบท้ายแผน)

๓. กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูกล่าวถึงลักษณะและขั้นตอนในการสร้างแผนผังทางปัญญาที่นักเรียนได้ปฏิบัติในกิจกรรมที่ ๑ เป็นการทบทวน

ขั้นดำเนินการฝึก

๑. ครูแจกกระดาษขนาด A4 ให้นักเรียนคนละ ๑ แผ่น และดินสอสี
๒. ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนคำว่า “วงกลม” กลางกระดาษและวาดรูปประกอบคำ

ดังกล่าว

๓. ครูให้นักเรียนเขียนคำที่แสดงถึงประเภทของสิ่งของที่มีวงกลมเป็นส่วนประกอบ โดยเขียนรอบคำว่า “วงกลม” ให้มากที่สุด และเขียนเส้นโยงจากรูปตรงกลาง ๑ คำต่อ ๑ เส้น เช่น คำว่า “ของเล่น” “ภาชนะ” เป็นต้น ภายในเวลา ๑๐ นาที

๔. ให้นักเรียนเขียนคำที่จะยกตัวอย่างสิ่งของที่อยู่ในประเภทต่างๆ จากคำในขั้นที่ ๓ ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเขียนได้อย่างอิสระ และขยายออกไปได้ไม่จำกัดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภายในเวลา ๑๐ นาที

๕. ครูให้นักเรียนวาดรูปประกอบคำต่างๆ และเน้นความสำคัญ (ถ้ามี) ได้อิสระตามต้องการ

๖. ครูสุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน ๓ - ๕ คนมาเสนอผลงานของตนหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงกิจกรรมที่ได้ทำในครั้งนี้อย่างไร รวมทั้งสรุปถึงลักษณะและขั้นตอนในการสร้างแผนผังทางปัญญาอีกครั้ง

๔. สื่อ

๑. ใบความรู้เรื่อง ลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญา
๒. อุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษขนาด A 4 ดินสอสี และปากกาเมจิก

๕. การประเมินผล

๑. สังเกตการตอบคำถามและการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
๒. สังเกตความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม
๓. สังเกตการสร้างแผนผังทางปัญญาของนักเรียนแต่ละคน
๔. ประเมินแผนผังทางปัญญาของรายบุคคล ตามเกณฑ์ในแบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา (แบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา)

กิจกรรมที่ ๓

เรื่อง มารู้จักแผนผังทางปัญญากันเถอะ ๓ (รูปวงกลม – ต่อ) เวลา ๕๐ นาที

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะแผนผังทางปัญญา
๒. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนในการสร้างแผนผังทางปัญญา
๓. เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างแผนผังทางปัญญาขั้นพื้นฐานได้
๔. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนแผนผังทางปัญญาได้ถูกต้อง
๕. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายแผนผังทางปัญญาที่สร้างขึ้นได้

๒. เนื้อหา

ลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญาหรือกฎของแผนผังทางปัญญา (รายละเอียดแนบท้ายกิจกรรม)

๓. กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๕ คน โดยให้นักเรียนจับฉลากหมายเลข ๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๕..... นักเรียนที่จับฉลากได้หมายเลขเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

ขั้นดำเนินการฝึก

๑. ให้นักเรียนนำแผนผังทางปัญญาของแต่ละคนจากกิจกรรมครั้งที่ ๒ มาร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มของตนเอง เพื่อสร้างเป็นแผนผังทางปัญญาของกลุ่ม ภายในเวลา ๒๐ นาที

๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

๓. ครู ตี - ชม พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มและการสร้างแผนผังทางปัญญาของแต่ละกลุ่ม

๔. สื่อ

๑. ใบความรู้ ลักษณะพื้นฐานของแผนผังทางปัญญา
๒. อุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษขนาดใหญ่ ดินสอสี และปากกาเมจิก

๕. การประเมินผล

๑. สังเกตการตอบคำถาม การร่วมกิจกรรม และความตั้งใจของนักเรียน
๒. สังเกตการสร้างแผนผังทางปัญญาของแต่ละกลุ่ม
๓. ประเมินแผนผังทางปัญญาของกลุ่ม ตามเกณฑ์ในการประเมินผลแผนผังทางปัญญา

(แนบประเมินผลแผนผังทางปัญญา)

กิจกรรมที่ ๔

เรื่อง อะไรเอ่ย ? เวลา ๕๐ นาที

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะของสิ่งของที่กำหนดให้ด้วยแผนผังทางปัญญาได้
๒. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายแผนผังทางปัญญาที่สร้างขึ้นได้
๓. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายถึงประโยชน์ในการใช้แผนผังทางปัญญาอธิบายสิ่งของต่าง ๆ ได้

๒. เนื้อหา

การอธิบายลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ต้องพยายามหาลักษณะเด่นของสิ่งเหล่านั้น เพื่อใช้เป็นการอธิบายในลำดับแรก และจัดลำดับของลักษณะอื่น ๆ ที่รองลงมาเรื่อย ๆ เพื่อเพิ่มความชัดเจนในการอธิบายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งในการอธิบายต้องพยายามจัดกลุ่มลักษณะที่ต้องการอธิบายให้เป็นหมวดหมู่ เช่น รูปร่างลักษณะ ประโยชน์ หรือการใช้งาน เป็นต้น

๓. กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน โดยให้นักเรียนนับ ๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๕

นักเรียนที่นับหมายเลขเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

ขั้นดำเนินการฝึก

๑. ครูให้ผู้แทนนักเรียนของแต่ละกลุ่มออกมาเลือกของสิ่งของปริศนา ได้แก่ เข็มขัด พัด ลูกแบด นาฬิกาปลุก ขวดโลชั่น กระจกบัง แผ่นดิสก์ และให้นักเรียนนำไปให้สมาชิกในกลุ่มของตนดู แต่ต้องไม่ให้สมาชิกของกลุ่มอื่นทราบ

๒. ครูแจกกระดาษ A 4 ให้นักเรียนแต่ละคนสร้างแผนผังทางปัญญาที่แสดงถึงลักษณะต่างๆ ของสิ่งของที่กลุ่มตนเองรับไป ภายในเวลา ๒๐ นาที

๓. ให้นักเรียนแต่ละคนนำแผนผังทางปัญญาของตนเอง มาร่วมอภิปรายกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อสร้างแผนผังทางปัญญาของกลุ่ม ในกระดาษขาวขนาดใหญ่

๔. ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาอธิบายแผนผังทางปัญญาของกลุ่มตนเอง โดยปิดชื่อของสิ่งของที่อธิบายลักษณะ หลังจากอธิบายเสร็จก็ให้สมาชิกของกลุ่มอื่นๆทายชื่อของสิ่งของที่ได้อธิบายให้ฟังไปแล้ว

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม การแบ่งหน้าที่ในการทำงาน ตัวแผนผังทางปัญญาและการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม รวมทั้งครู ตี - ชม พร้อมให้คำแนะนำ ถึงการปฏิบัติในการทำงานที่ถูกต้องแก่นักเรียน

ขั้นสรุป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประโยชน์ของการใช้แผนผังทางปัญญาในการทำ กิจกรรมครั้งนี้

๔. สื่อ

๑. ของสิ่งของปริศนา ได้แก่ นาฬิกาปลุก เข็มขัด ขวดโลชั่น กระจกแบ่ง พัด ลูกแบด
๒. อุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษ A 4 กระดาษขาวขนาดใหญ่ ดินสอสี และปากกาเมจิก

๕. การประเมินผล

๑. สังเกตการแสดงความคิดเห็นและการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
๒. สังเกตการสร้างแผนผังทางปัญญาของนักเรียนแต่ละคน และแต่ละกลุ่ม
๓. สังเกตการเสนอผลงานของนักเรียน
๔. ประเมินแผนผังทางปัญญาของนักเรียนเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม ตามเกณฑ์ใน แบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา (แบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา)

กิจกรรมที่ ๕

เรื่อง การวางแผนการเดินทาง เวลา ๕๐ นาที

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้แผนผังทางปัญญาในการวางแผนการเดินทางได้
๒. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายแผนผังทางปัญญาที่สร้างขึ้นได้
๓. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายถึงประโยชน์ในการใช้แผนผังทางปัญญาในการวางแผนได้
๔. เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างแผนผังทางปัญญาได้

๒. เนื้อหา

การจัดระเบียบความคิดโดยการพยายามหาประเด็นหลักและประเด็นรองลงไปเรื่อยๆ จะช่วยให้สามารถจดจำรายการต่างๆ ได้อย่างดี ซึ่งในความเป็นจริงถ้าเราต้องจำรายการที่มีข้อความมากๆ มักทำให้ลืมบางสิ่งบางอย่างไปได้ หากว่าเราสามารถจัดระเบียบหรือจัดกลุ่มของรายการที่มีลักษณะเหมือนกันไว้ด้วยกัน ก็จะทำให้เราจดจำได้อย่างแม่นยำไม่ตกบางรายการไป

๓. กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูกำหนดสถานการณ์ขึ้นโดย “สมมุติว่าหากนักเรียนมีโอกาสได้เดินทางไปท่องเที่ยวตามที่ตนเองปรารถนา นักเรียนจะไปที่ไหน ไปกับใคร เตรียมอะไรไปบ้างและจะทำอะไรในการเดินทางครั้งนั้น”

ขั้นดำเนินการฝึก

๑. ครูแจกกระดาษ A4 ให้นักเรียนแต่ละคนสร้างแผนผังทางปัญญาที่แสดงถึงการวางแผนในการเดินทาง
๒. เมื่อนักเรียนแต่ละคนทำเสร็จ ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยให้จับฉลาก กลุ่มละ ๕ คน ให้นักเรียนนำแผนผังทางปัญญาของตนเอง มาร่วมอภิปรายกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อสร้างแผนผังทางปัญญาของกลุ่มในกระดาษขนาดใหญ่
๓. ให้ผู้แทนของแต่ละกลุ่มออกมาอธิบายแผนผังทางปัญญาของกลุ่มตนเอง
๔. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มในประเด็นการร่วมอภิปรายของสมาชิกภายในกลุ่ม การแบ่งหน้าที่ในการทำงาน ตัวแผนผังทางปัญญา และการเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม รวมทั้งครู ตี - ชม พร้อมให้คำแนะนำถึงการปฏิบัติในการทำงานที่ถูกต้องแก่นักเรียน

ขั้นสรุป

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประโยชน์ของการใช้แผนผังทางปัญญาในการทำกิจกรรมครั้งนี้

๔. สื่อ

๑. อุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษ A4 กระดาษขาวขนาดใหญ่ ดินสอสี และปากกาเมจิก

๕. การประเมินผล

๑. สังเกตการแสดงความคิดเห็นและการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
๒. สังเกตการสร้างแผนผังทางปัญญาของนักเรียนแต่ละคน และแต่ละกลุ่ม
๓. สังเกตการเสนอผลงานของนักเรียน
๔. ประเมินแผนผังทางปัญญาของนักเรียนเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม ตามเกณฑ์ในแบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา (แบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา)

กิจกรรมที่ ๒
เรื่อง สรุปเรื่องที่ได้อ่าน เวลา ๕๐ นาที

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างแผนผังทางปัญญาได้
๒. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายถึงประโยชน์ของการใช้แผนผังทางปัญญาในการสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านได้

๒. เนื้อหา

บทความเรื่อง “แม่ศรีเรือน” จากหนังสือ ชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

๓. กิจกรรม

 ขั้นนำ

 ครูนำร้องเพลง “แม่ศรีเรือน” โดยให้นักเรียนเฝ้าร้องตามพร้อมๆกัน และสนทนาเกี่ยวกับลักษณะแม่ศรีเรือนในสมัยก่อน

 ขั้นดำเนินการฝึก

๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน ให้แต่ละกลุ่มอ่านเนื้อเรื่อง “แม่ศรีเรือน” จากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม ๑ ในใจ
๒. ให้นักเรียนแต่ละคนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่ได้อ่านภายในกลุ่มของตนเอง
๓. ครูแจกกระดาษ A4 ให้นักเรียน กลุ่มละ ๑ แผ่น พร้อมอุปกรณ์ในการสร้างแผนผังทางปัญญา อาทิ ดินสอสี ปากกาเมจิก
๔. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำว่า “แม่ศรีเรือน” ลงกลางกระดาษ พร้อมวาดรูปประกอบคำดังกล่าวด้วย
๕. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนแผนผังทางปัญญาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสมัยปู่ย่าตายายยังเด็กกับสมัยปัจจุบัน เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้
 - ๕.๑ การประกอบอาชีพหรือการหาเลี้ยงชีพ
 - ๕.๒ ของเล่นของเด็ก
 - ๕.๓ ของกินของเด็กและผู้ใหญ่
 - ๕.๔ การเดินทาง

๕.๕ เครื่องมือเก่าและใหม่ในการเพาะปลูกหรือการช่าง

๕.๖ ความเจ็บป่วย การป้องกัน และการรักษา

โดยให้แยกประเด็นหลักและประเด็นรอง ลงไปตามลำดับเรื่อยๆ ให้เห็นชัดเจน

๖. ให้นักเรียนช่วยกันตกแต่งแผนผังทางปัญญาที่สร้างขึ้นให้สวยงาม

๗. ครูให้ผู้แทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมเสนอแนะ ดี-ชม

ขั้นสรุป

๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง แม่ศรีเรือน และอภิปรายถึง

ประโยชน์ในการนำแผนผังทางปัญญามาใช้ในการเรียนการสอน

๔. สื่อ

๑. หนังสือชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม ๑ เรื่อง แม่ศรีเรือน หน้า 147 – 148

๒. เนื้อเพลง “แม่ศรีเรือน”

๓. อุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษ A 4 ปากกาเมจิก และดินสอสี

๕. การประเมินผล

๑. สังเกตการแสดงความคิดเห็นและการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

๒. สังเกตการสร้างแผนผังทางปัญญาของนักเรียนแต่ละคน และแต่ละกลุ่ม

๓. สังเกตการเสนอผลงานของนักเรียน

๔. ประเมินแผนผังทางปัญญาของนักเรียนเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม ตามเกณฑ์ใน

แบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา (แบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา)

คำชี้แจงในการประเมินผลแผนผังทางปัญญา

แบบประเมินผลแผนผังทางปัญญาฉบับนี้มีจำนวน 2 หน้า โดยแบ่งออก
ได้เป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. โครงสร้างของแผนผัง	จำนวน 9 ข้อกระทง
2. ลักษณะของเส้น	จำนวน 3 ข้อกระทง
3. รูปภาพ	จำนวน 3 ข้อกระทง
4. การสื่อความหมาย	จำนวน 5 ข้อกระทง
รวม	20 ข้อกระทง

วิธีการประเมินผล

1) การประเมินผลแผนผังทางปัญญาดำเนินการด้วยการตรวจสอบแผนผังทางปัญญาที่ได้รับการประเมินตามข้อกระทงต่างๆ ในแต่ละองค์ประกอบ ด้วยการอ่านข้อความในแต่ละกระทงและการทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง “ใช่” ถ้า แผนผังทางปัญญาดังกล่าวมีลักษณะตรงตามข้อกระทงหรือ ในช่อง “ไม่ใช่” ถ้ามีลักษณะไม่ตรงตามข้อกระทง

2) เขียนข้อมูลเชิงปริมาณลงในช่อง “จำนวน” เช่น จำนวนของสี่ที่ใช้ ชนิดของสัญลักษณ์ เป็นต้น และข้อมูลเชิงคุณภาพ หรือข้อแนะนำทั้งในข้อดี และข้อควรแก้ไขปรับปรุงลงในช่อง “ข้อเสนอแนะ”

3) ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง “ผ่าน” เมื่อแผนผังทางปัญญาที่ได้รับการประเมิน ถ้าแผนผังทางปัญญามีลักษณะตรงตามข้อกระทงทุกข้อของแต่ละองค์ประกอบ หรือ ในช่อง “ไม่ผ่าน” ถ้ามีลักษณะไม่ตรงตามข้อกระทงทุกข้อ

4) นักเรียนที่ผ่านตามเกณฑ์ ในการประเมินต้องผ่านในทุกองค์ประกอบของแบบประเมินฯ

แบบประเมินผลแผนผังทางปัญญา

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 กิจกรรมที่..... ชื่อกิจกรรม

1. โครงสร้างของแผนผัง

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	จำนวน	ข้อเสนอนแนะ
1	แผนผังอยู่ตามแนวนอนของกระดาษ				
2	มีการเรียงลำดับขั้นของการคิด				
3	มีรูปภาพตรงกลางกระดาษ				
4	แผนผังมีลักษณะเฉพาะตนแตกต่างจาก ของคนอื่นๆ				
5	มีการเว้นระยะระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของแผนผังได้เหมาะสม				
6	เขียนคำ 1 คำ ต่อเส้น 1 เส้น				
7	เขียนคำอยู่เหนือเส้น				
8	มีการเชื่อมโยงความคิดด้วยสี เส้น ลูกศร รหัส หรือสัญลักษณ์				
9	เส้นที่เชื่อมโยงคำจากความคิดระดับหนึ่ง ไปยังความคิดอีกระดับต้องต่อเนื่องกัน				

2. ลักษณะของเส้น

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	จำนวน	ข้อเสนอนแนะ
1	เส้นที่เชื่อมโยงจากรูปภาพตรงกลางมี ลักษณะหนากว่าเส้นอื่นๆ				
2	มีการเน้นด้วยการใช้ขนาดของเส้นที่แตก ต่างกัน				
3	ความยาวของเส้นเท่ากับความยาวของคำ				

3. รูปภาพ

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	จำนวน	ข้อเสนอแนะ
1	รูปภาพตรงกลางใช้สีตั้งแต่ 3 สีขึ้นไป				
2	รูปภาพที่ใช้ในแผนผังสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน				
3	มีการเน้นด้วยการใช้มิติหรือขนาดของรูปภาพที่แตกต่างกัน				

4. การสื่อความหมาย

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	จำนวน	ข้อเสนอแนะ
1	ใช้คำสั้นๆกระชับรัด				
2	คำที่ใช้สามารถเข้าใจได้ทุกคำ				
3	มีการเน้นคำด้วยการใช้มิติหรือขนาดของตัวอักษรที่ต่างกัน				
4	คำแต่ละคำไม่กลับหัว				
5	ตำแหน่งของคำ แสดงถึงการให้ความสำคัญของคำนั้น				

สรุปผลการประเมิน

โครงสร้างของแผนผัง	☐ ผ่าน	☐ ไม่ผ่าน
ลักษณะของเส้น	☐ ผ่าน	☐ ไม่ผ่าน
รูปภาพ	☐ ผ่าน	☐ ไม่ผ่าน
คำที่แสดงความคิด	☐ ผ่าน	☐ ไม่ผ่าน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

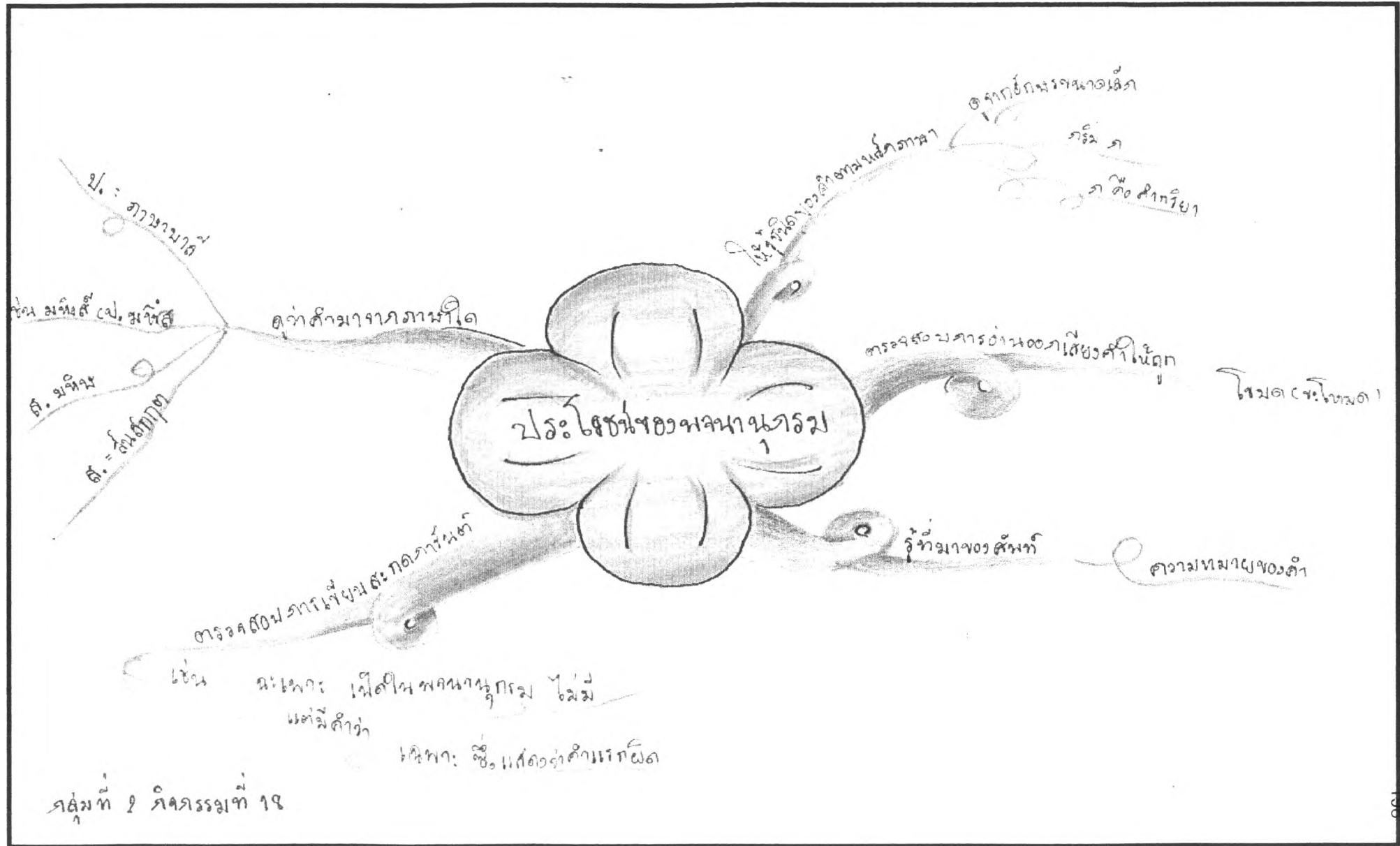
.....

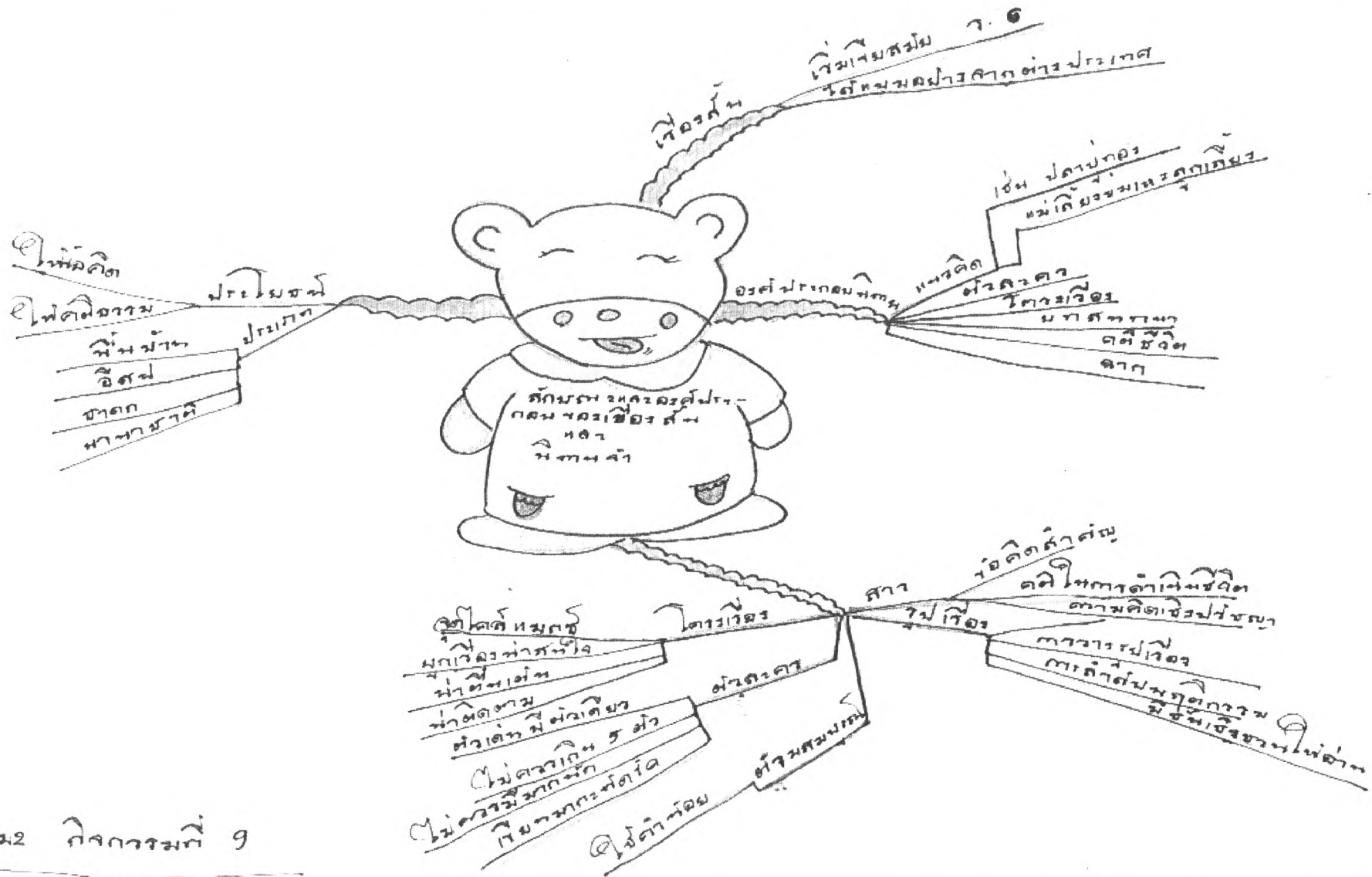
.....

.....

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแผนผังทางปัญญาของนักเรียนกลุ่มทดลอง

กลุ่มที่ 2 กิจกรรมที่ 9

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปฐมมาธิตา นาใจคง เกิดเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2516 ที่จังหวัดขอนแก่น สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนว วิชาโทภาษาอังกฤษ จากสถาบันราชภัฏเลย จังหวัดเลย เมื่อปีการศึกษา 2538 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2541 ปัจจุบันรับราชการครู ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนหนองไผ่ อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา